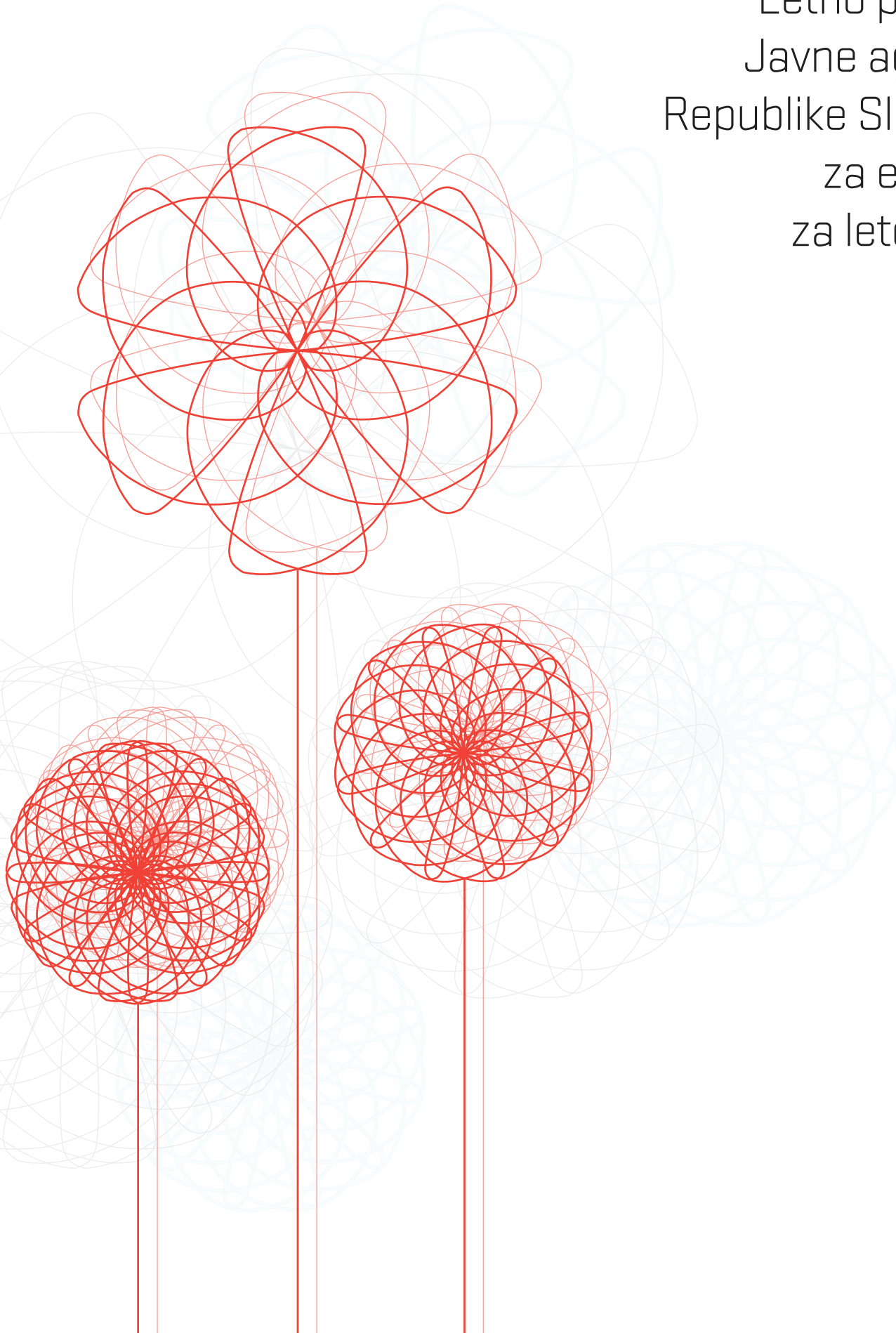
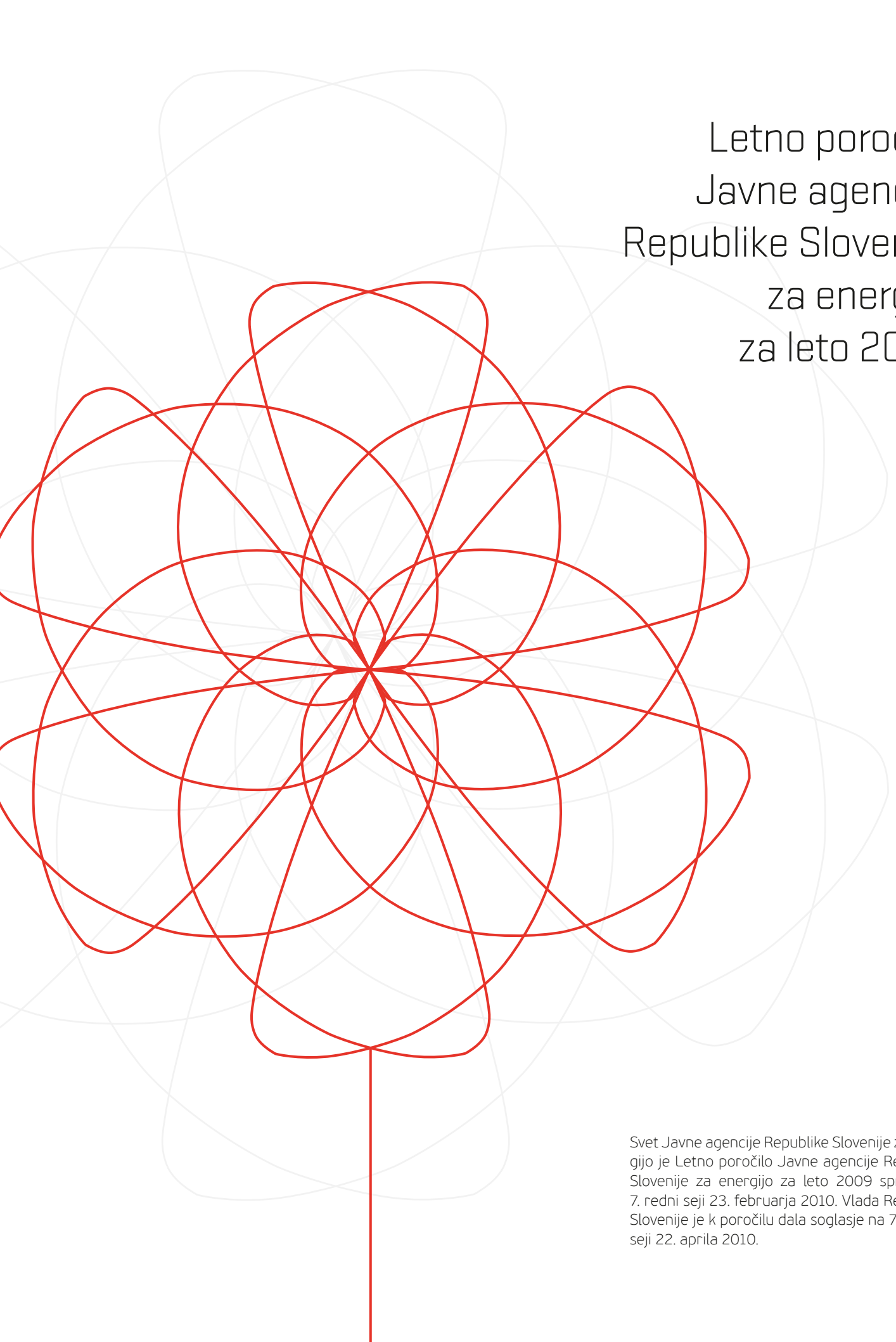

Letno poročilo
Javne agencije
Republike Slovenije
za energijo
za leto 2009

Javna agencija RS za energijo

Letno poročilo
Javne agencije
Republike Slovenije
za energijo
za leto 2009

Svet Javne agencije Republike Slovenije za energijo je Letno poročilo Javne agencije Republike Slovenije za energijo za leto 2009 sprejel na 7. redni seji 23. februarja 2010. Vlada Republike Slovenije je k poročilu dala soglasje na 78. redni seji 22. aprila 2010.

4	UVOD
6	POSLOVNO POROČILO
7	1 Splošni del
7	1.1 Organiziranost Javne agencije Republike Slovenije za energijo
7	1.1.1 Svet agencije
8	1.1 Razvojni program agencije
8	1.2 Vloga agencije v Sloveniji in zunaj nje
9	1.4 Finančno poslovanje
9	1.5 Nadzorne dejavnosti
9	1.6 Informacijski sistem
10	1.7 Odnosi z javnostmi
11	2 Posebni del
11	2.1 Zakonske in druge pravne podlage
11	2.1.1 Naloge in pristojnosti agencije po Energetskem zakonu
11	2.1.2 Podzakonski akti
11	2.1.2.1 Podzakonski akti o delovanju agencije
12	2.1.3 Akti pravnega reda EU, pomembni za delovanje agencije
12	2.2 Cilji agencije
12	2.2.1 Dolgoročni cilji agencije
12	2.2.2 Letni cilji agencije
13	2.3 Opravljeno delo in dosežki agencije
13	2.3.1 Področje električne energije
13	2.3.1.1 Spremljanje izvajanja regulativnega okvira
13	2.3.1.2 Regulativni okvir za omrežnino
14	2.3.1.3 Reguliranje kakovosti oskrbe
15	2.3.1.4 Izdaja splošnega akta o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo
15	2.3.1.5 Izdajanje proizvodnih deklaracij in odločb o podporah za proizvodne naprave DVE in SPTE
15	2.3.1.6 Napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo za leto 2010
15	2.3.1.7 Ocena sredstev, potrebnih za izvajanje podpor obnovljivim virom energije in sproizvodnji električne energije in koristne toplote
16	2.3.1.8 Izdajanje potrdil o izvoru in certifikatov RECS
16	2.3.1.9 Izdaja splošnega akta o uporabi registra potrdil o izvoru električne energije in načinu sporočanja podatkov o proizvodnji električne energije
16	2.3.1.10 Poročilo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi za obdobje od 1. julija 2008 do 30. junija 2009
16	2.3.1.11 Pravilnika o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti
17	2.3.1.12 Izdaja soglasja k Sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje
17	2.3.1.13 Nadzor na trgu z električno energijo
18	2.3.1.14 Druge dejavnosti s področja električne energije
18	2.3.2 Področje zemeljskega plina
18	2.3.2.1 Akti in pravila za prenosno omrežje zemeljskega plina
19	2.3.2.2 Omrežnina za prenosno omrežje zemeljskega plina
19	2.3.2.3 Omrežnine za distribucijska omrežja zemeljskega plina
19	2.3.2.4 Splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja
20	2.3.2.5 Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje zemeljskega plina
20	2.3.2.6 Mednarodno sodelovanje in regionalna pobuda za zemeljski plin
20	2.3.2.7 Nadzor na trgu z zemeljskim plinom
20	2.3.2.8 Druge dejavnosti na področju zemeljskega plina

21	2.3.3	Področje daljinske toplote
21	2.3.3.1	Izdaja soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje za oskrbo s toploto
21	2.3.3.2	Druge dejavnosti na področju oskrbe s toploto
21	2.3.4	Opravljenе storitve
21	2.3.4.1	Odločanje o licencah za opravljanje energetskih dejavnosti
22	2.3.4.2	Odločanje v sporih in o pritožbah
22	2.3.4.3	Organiziranje strokovnih srečanj in strokovni prispevki
22	2.3.4.4	Razlage lastnih aktov, mnenja, pojasnila in predlogi v zvezi s predpisi s področja dela in pristojnosti agencije
23	2.3.5	Obveznosti članstva v mednarodnih organizacijah in organih
24	2.3.5.1	Sodelovanje v Svetu evropskih energetskih regulatorjev in sodelovanje z Evropsko komisijo
24	2.3.5.2	Sodelovanje v okviru regionalnih pobud ERGEG in Evropske komisije
25	2.3.5.3	Sodelovanje z Evropsko komisijo in regulatorji na območju Energetske skupnosti
26	2.3.5.4	Druge mednarodne dejavnosti
26	2.3.5.5	Vprašalniki ustanov EU
27	2.4	Doseganje zastavljenih ciljev
27	2.4.1	Opisni in fizični kazalci
27	2.4.2	Finančni kazalci
30	2.4.3	Rezultati izvajanja programa dela
30	2.4.4	Ocena uspeha v primerjavi z letom prej
30	2.4.5	Ocena gospodarnosti in učinkovitosti
30	2.4.6	Notranji finančni nadzor
31	2.5	Učinki dela agencije na druga področja
31	2.6	Drugo
31	2.6.1	Kadrovanje
31	2.6.1.1	Analiza kadrovanja
31	2.6.1.2	Kadrovska struktura
32	2.6.1.3	Strokovno izobraževanje zaposlenih
32	2.6.2	Naložbe
34		RAČUNOVODSKO POROČILO
35	3	Bilanca stanja
36	4	Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
37	5	Revizorjevo poročilo
38		PRILOGE
39	6	Seznam kratic in okrajšav
39	7	Seznam tabel
39	8	Seznam slik

Javna agencija Republike Slovenije (v nadaljevanju agencija) vsako leto na podlagi zastavljenih ciljev in izhodišč za svoje delovanje pripravi program dela za prihodnji dve leti. V programu dela in finančnem načrtu agencija določi vsebino in obseg svojega delovanja; oba dokumenta nato sprejmeta svet agencije in Vlada Republike Slovenije.

K programu dela in finančnemu načrtu za leto 2009 je Vlada RS dala soglasje 7. januarja 2009. Agencija je v juniju 2009 pripravila rebalans programa dela in finančnega načrta za leto 2009, h kateremu je Vlada RS podala soglasje 30. julija 2009, na tej podlagi pa sta se s 1. avgustom 2009 zvišala dodatka k omrežnini za električno energijo in za zemeljski plin.

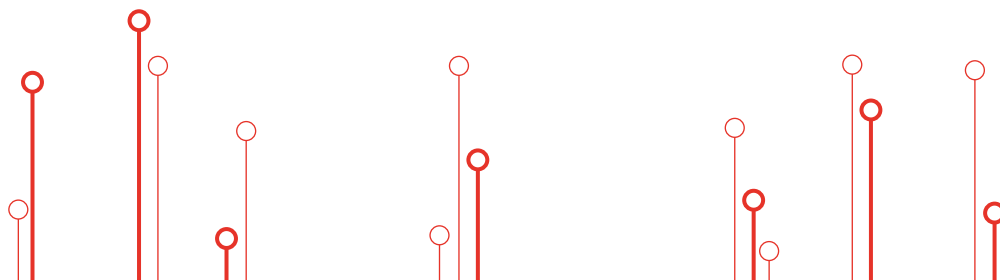
Program dela za leto 2009 smo med letom redno spremljali in na tej podlagi pripravljali četrtletna poročila, s katerimi smo o svojem delovanju redno obveščali svet agencije in za energetiko pristojno Ministrstvo za gospodarstvo. Letno poročilo o delu agencije daje celovit pregled dela v letu 2009. Sestavljeno je iz poslovnega poročila, ki zajema vsebinski opis izvedbe načrtovanih nalog in izdelkov, in iz računovodskega poročila.

Leto 2009 je zaznamovalo sprejetje tretjega energetskega svežnja direktiv in uredb EU, s katerim je bila med drugim ustanovljena tudi Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev EU (ACER), ki bo imela sedež v Ljubljani. V postopkih sprejemanja tretjega svežnja je s članstvom v evropskih združenjih regulatorjev (CEER in ERGEG) posredno sodelovala tudi agencija. Ko bo nova zakonodaja v državah članicah dokončno implemetirana, bo regulatorjem nalagala veliko večji obseg dela in več pristojnosti.

Agencija je leta 2009 sodelovala pri pripravi sprememb in dopolnitev Energetskega zakona (novele EZ-D, ki jo je Vlada RS konec leta poslala v sprejem državnemu zboru). Posebno obsežne pa so bile naloge s področja obnovljivih virov energije in soproizvodnje koristne toplote in električne energije z visokim izkoristkom, katerih dokončni obseg se je pokazal šele ob sprejetju vseh potrebnih podzakonskih aktov, ki so se posamično sprejemali do oktobra 2009. Agencija je izvajala in izpopolnjevala nove naloge s tega področja. Proces odločanja o podpori vsebuje izdajanje deklaracij za proizvodne naprave, izdajanje odločb o dodelitvi podpore in izdajanje potrdil o izvoru. Dodatno sta potrebna tudi spremljanje proizvodnje in nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za upravičenost do podpore. Na spletni strani agencije je bil objavljen register deklaracij za proizvodne naprave, ki vsebuje pregled proizvodnih naprav z deklaracijo za proizvodno napravo. Agenciji je bilo prav tako naloženo potrjevanje in spremljanje programov za izboljšanje energetske učinkovitosti velikih zavezancev.

Konec leta 2009 je bilo v agenciji 43 zaposlenih za nedoločen čas, od tega ena zaposlitev za polovični delovni čas, povprečno število zaposlenih v letu 2009 na podlagi delovnih ur pa je bilo 40.

V letu 2009 je agencija realizirala 101 odstotek načrtovanih prihodkov in 89,6 odstotka načrtovanih odhodkov po načelu denarnega toka. Najpomembnejši vir prihodkov so bili prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij.

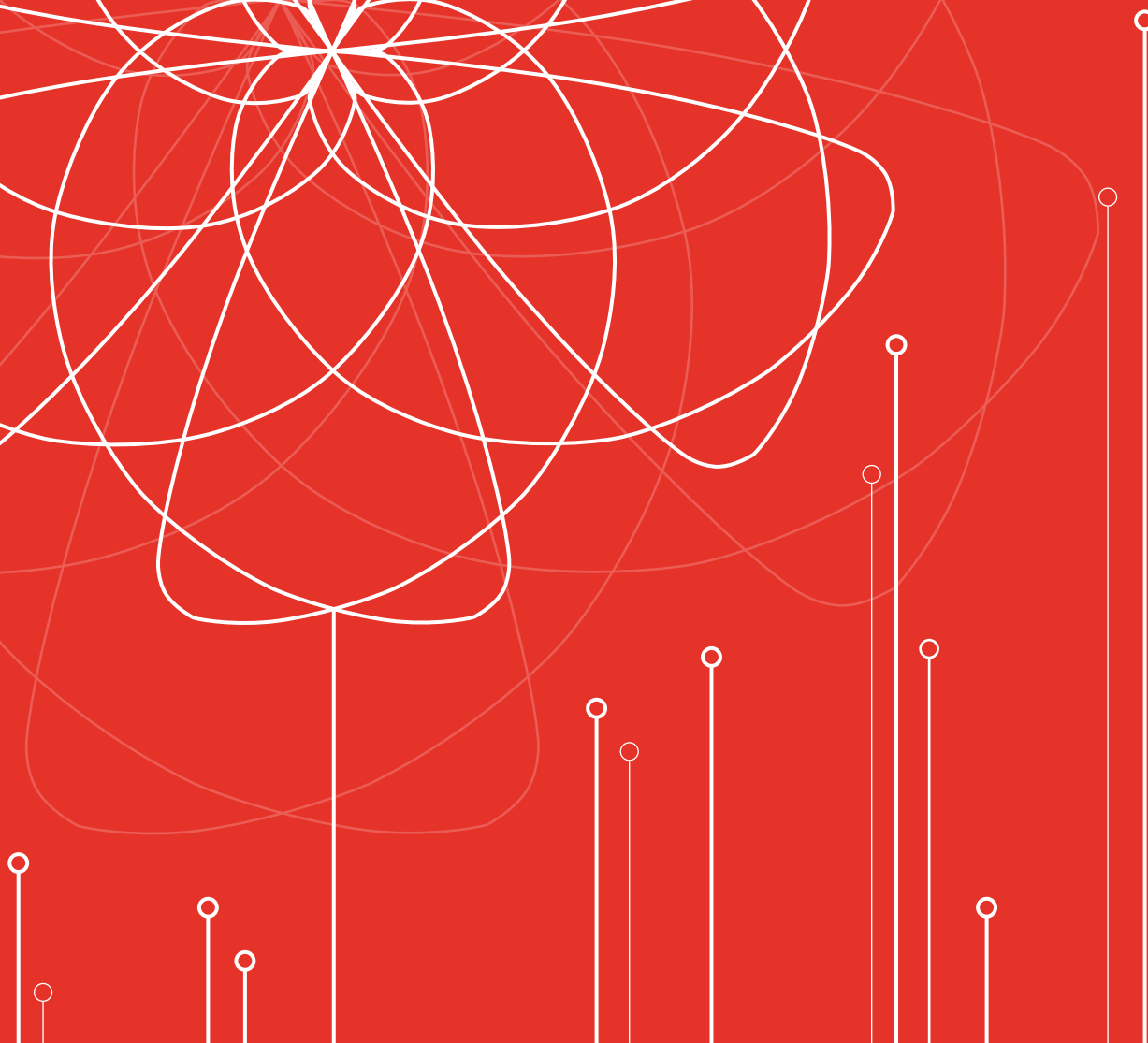
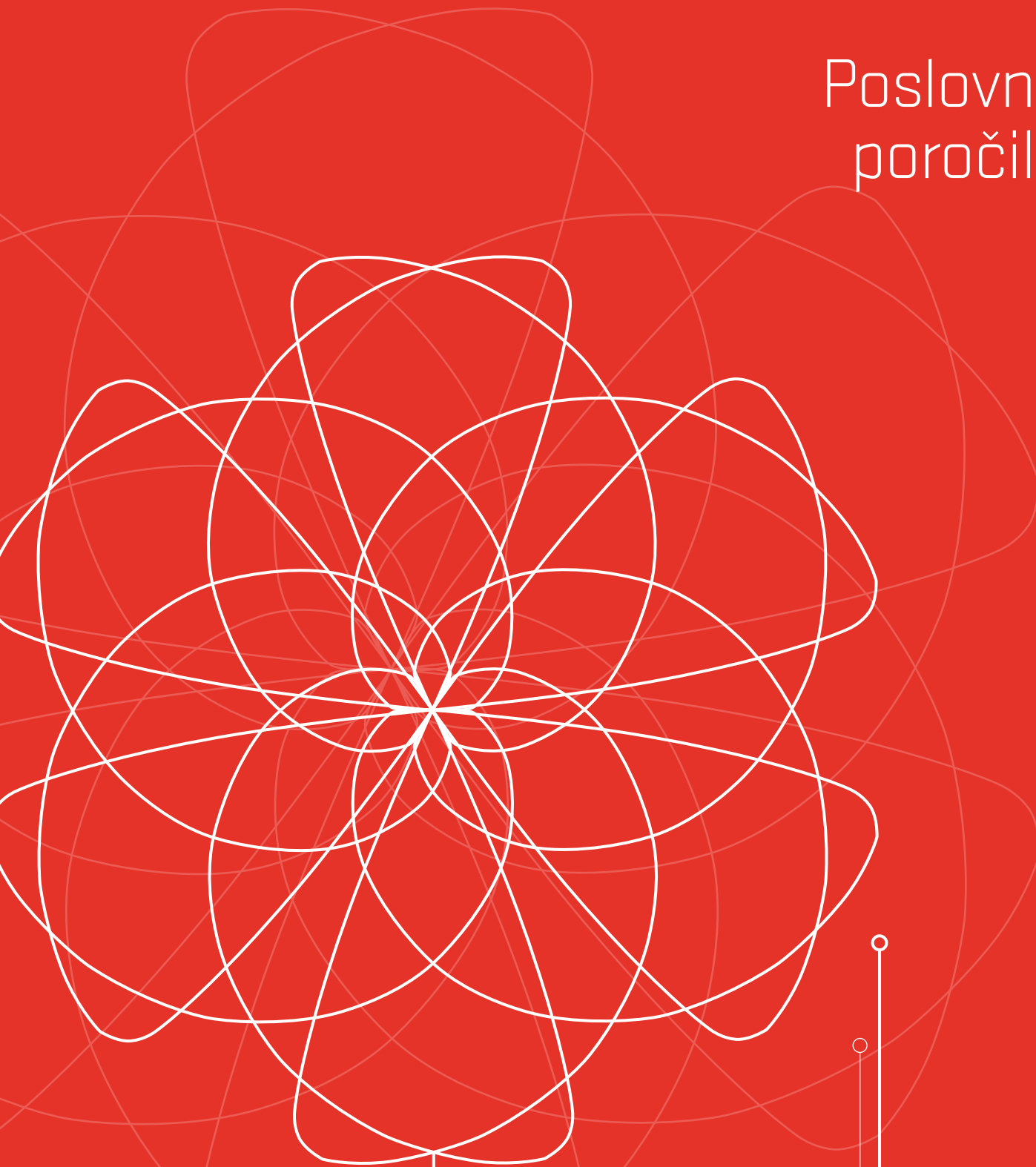
Prihodki iz deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij so bili realizirani v vrednosti 1.617.792 evrov, prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina pa v vrednosti 608.177 evrov, kar skupaj pomeni 98,7 odstotka vseh prihodkov. Preostali prihodki agencije v letu 2009 so prihodki od izdaje certifikatov RECS, prihodki od izvedbe projekta E-track II, prejete obresti za vpogledna in kratkoročno naložena prosta denarna sredstva, prihodki od prodaje osnovnih sredstev, izločenih iz uporabe, in sredstva, prejeta od Evropske komisije iz naslova povračil potnih stroškov zaposlenih.

Negativni denarni tok oziroma presežek odhodkov nad prihodki, ugotovljen v letu 2009 po načelu denarnega toka, znaša 341.602 evra. Agencija je skladno z zastavljenim programom dela in finančnim načrtom za leto 2009 pokrivala del odhodkov tudi iz ustvarjenega presežka prihodkov preteklih let. Zaradi uvedenih dodatnih varčevalnih ukrepov za maksimalno zmanjševanje načrtovanih odhodkov je agencija za obravnavano obdobje izkazala celo ugodnejši poslovni rezultat, kot je bilo načrtovano.

Direktorica
Irena Praček, univ. dipl. ekon.

Poslovno poročilo

1 Splošni del

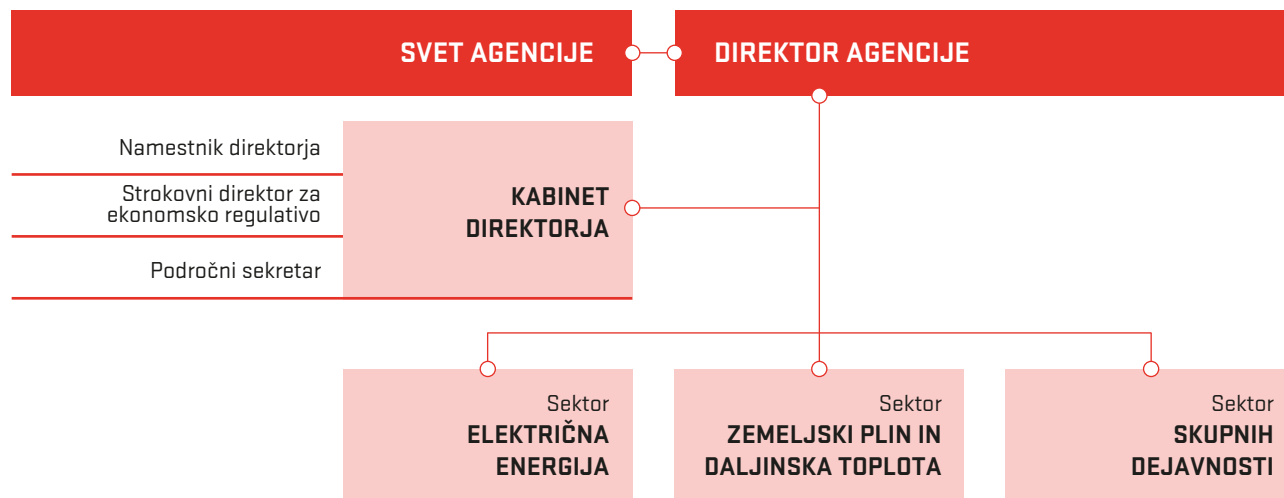
1.1 Organiziranost Javne agencije Republike Slovenije za energijo

Organa agencije sta direktor in svet agencije.

Direktor zastopa in predstavlja agencijo, organizira ter vodi delo in poslovanje agencije, izdaja pravne akte v posamičnih zadevah, ki so v pristojnosti agencije, sprejema akte za delo in poslovanje agencije ter zagotavlja, da agencija posluje skladno z zakonom. Odgovoren je tudi za javnost dela. Agencijo je v letu 2009 vodila direktorica Irena Praček.

Delovanje agencije, ki ima tri sektorje, temelji na multidisciplinarnosti.

Slika 1: Organizacijska struktura agencije

1.1.1 Svet agencije

Svet agencije skrbi za delovanje agencije v javnem interesu, sprejema splošne akte agencije, daje soglasja k aktom, za katere je potrebno soglasje agencije, sprejema program dela, finančni načrt in vsa poročila agencije, predlaga imenovanje in razrešitev direktorja, daje direktorju usmeritve in navodila za delo in drugo.

Do 31. julija 2009 je bil član in obenem predsednik sveta agencije dr. Franc Žlahtič (Ministrstvo za gospodarstvo), do 8. oktobra 2009 je bil član mag. Damjan Zagožen, Ministrstvo za gospodarstvo. Vlada RS (v nadaljevanju vlada) je 29. oktobra 2009 imenovala za člana sveta agencije dr. Evgena Dervariča, ob koncu leta pa je bila za članico sveta predlagana dr. Mejra Festić (imenovana je bila 15. januarja 2010).

V času priprave poročila so člani sveta bili:

- prof. dr. Maks Babuder, Elektroinštitut Milan Vidmar,
- dr. Boštjan Končar, Institut Jožef Stefan,
- Jasna Avbelj Hamzič, Ministrstvo za gospodarstvo,
- dr. Evgen Dervarič, Naravoslovnotehniška fakulteta, Ljubljana,
- dr. Mejra Festić, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor in EIPF, Ekonomski inštitut, d. o. o.

Svet agencije se je leta 2009 sestel na trinajstih rednih in sedmih izrednih sejah.

Med najpomembnejšimi temami s področja električne energije je svet agencije obravnaval Akt o določitvi omrežnine za elektroenergetska omrežja in ga dal v javno obravnavo, akt je nato sprejel in ga posredoval v medresorsko usklajevanje. Ker je bilo ugotovljeno, da akt ne bo ustrezno usklajen v roku, ki bi zagotavljal uveljavitev tarifnih postavk omrežnine za prihodnje regulativno obdobje, je svet na decembrski seji sprejel podaljšanje veljavnosti dotedanjega akta. Sprejel je poročilo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2008 do 30. junija 2009, obravnaval je tri poročila za leto 2008 (realizirane naložbe sistemskih operaterjev, kakovost oskrbe z električno energijo, sistemske storitve), seznanil se je z analizo prihodkov iz cen za uporabo elektroenergetskih omrežij po posameznih četrtletjih, izdal pa je tudi soglasji k dvema pravilnikoma o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

Med najpomembnejšimi temami s področja zemeljskega plina je svet izdal soglasja k devetim aktom o določitvi omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina, izdal je soglasja k osmim aktom o splošnih pogojih za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja, izdal je soglasja k desetim aktom o spremembi akta o določitvi omrežnine za prenosno omrežje zemeljskega plina in zavrnil eno soglasje, izdal je dve soglasji k besedilu sistemskih obratovalnih navodil za distribucijsko omrežje zemeljskega plina, obravnaval pa je tudi stanje na področju določitve omrežnine za prenosno omrežje zemeljskega plina.

Na področju daljinske toplote je svet izdal soglasja k besedilom treh sistemskih obratovalnih navodil za distribucijsko omrežje za oskrbo s toploto.

S področja delovanja agencije je svet sprejel letno poročilo agencije za leto 2008, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2008, rebalans Programa dela in finančnega načrta agencije za leti 2009 in 2010, Program dela in finančni načrt agencije za leti 2010 in 2011 ter tri četrtletna poročila o izvajanju ključnih nalog in doseženih ciljih agencije.

Agencija je izvedla vse potrebne tehnično-administrativne naloge in organizacijske priprave za seje sveta. Dnevni redi in sklepi sej sveta so objavljeni na spletni strani agencije.

1.1 Razvojni program agencije

Agencija sodeluje pri snovanju in izvajanju ciljev energetske politike, vpliva na učinkovito ekonomsko in tehnično izvajanje energetskih dejavnosti ter čim boljše uravnoveša interese potrošnikov, reguliranih podjetij in države. Vzpostavlja razmere, ki spodbujajo regulirana podjetja k trajnemu zviševanju ravni učinkovitosti delovanja in investiranja. Agencija spremlja in nadzira izvajanje reguliranih dejavnosti, pri čemer išče primerno razmerje med kakovostjo in ravno cen reguliranih storitev ter spodbuja učinkovito rabo obstoječe infrastrukture. Zagotavlja preglednost in odprtost regulativnega procesa. Sodeluje pri pripravi in dopolnjevanju pravil in aktov, ki urejajo delovanje trga, ter spodbuja preglednost in nepristranskost. Sodeluje pri spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov ter soproizvodnje toplote in električne energije. Reguliranje trga z energijo izboljšuje skladno z najboljšo strokovno prakso. Sodeluje pri oblikovanju notranjega trga z energijo v EU in njenih regijah, v katere je vključena.

Agencija skladno s ključnimi cilji načrtuje svoj razvoj in sledi dodatnim ciljem, kot so prepoznavnost, poslovna odličnost, pozitivna naravnost, prožnost, odprtost in inventivnost.

1.2 Vloga agencije v Sloveniji in zunaj nje

Vloga agencije kot energetskega regulatorja v Sloveniji je predvsem zagotavljanje preglednosti delovanja trga in regulirati dejavnosti gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju GJS) tako, da bodo storitve opravljene kakovostno in po primerni ceni. Agencija določa metodologije za določitev omrežnin, za obračun omrežnin ter za izdelavo drugih aktov sistemskih operaterjev električne energije in zemeljskega plina. Tako regulira ceno infrastrukture energetskih omrežij, s čimer vpliva na njeno delovanje, izkoriščenost in donos na sredstva, vložena vanjo. Poleg tega je vloga agencije razširjena na zagotavljanje zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom in električno energijo. Agencija celovito spremlja delovanje energetskega trga in njegovo konkurenčnost, pri

čemer usklajuje interese vseh udeležencev trga, upoštevajoč državno energetska politiko. Vloga agencije zajema med drugim tudi dejavnosti pri podpori uvedbe tržnih mehanizmov spodbujanja obnovljive in visoko učinkovite proizvodnje električne energije.

Sodeluje tudi z institucijami EU in drugimi energetskimi regulatorji v EU, še zlasti v Skupini evropskih regulatorjev za električno energijo in plin (EREG), ki je svetovni organ Evropske komisije. Skupaj z drugimi regulatorji EU je dejavna tudi pri širitvi energetskega trga na države Jugovzhodne Evrope. Energetski trg EU se postopoma razvija v notranji trg, zaradi fizičnih omejitev na mejah pa energetski regulatorji držav EU spodbujajo delovanje trga na regionalnih ravneh. V tem procesu je slovenski trg z energijo del treh regij za električno energijo in ene regije za zemeljski plin. Agencija ima v sodelovanju z regulatorji v regijah pomembno vlogo zlasti pri usklajevanju pravil in pozneje pri nadziranju dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti.

1.4 Finančno poslovanje

Finančno poslovanje agencije zajema predvsem naslednja področja:

- prevzem in poravnava finančnih obveznosti za namene, določene v potrjenem finančnem načrtu, skladno s predvideno dinamiko;
- kratkoročno načrtovanje denarnih tokov in smotrno upravljanje razpoložljivih presežkov denarnih sredstev v smislu iskanja varnih in čim donosnejših zakonsko dovoljenih možnosti finančnih naložb;
- sprotno spremljanje realizacije finančnega načrta za tekoče leto;
- medletno analiziranje in oceno bodočih denarnih tokov v tekočem poslovnem letu kot podlago za pripravo finančnega načrta;
- pripravo finančnega načrta za prihodnji dve leti;
- notranje finančno poročanje kot podlago za sprejemanje ustreznih poslovnih odločitev;
- finančno poročanje zunanjemu okolju, predvsem resornemu ministrstvu in Ministrstvu za finance, drugim pooblaščenim institucijam in širši javnosti.

1.5 Nadzorne dejavnosti

Za nadzor usklajenosti delovanja agencije z javnim interesom je pristojen petčlanski svet agencije, ki med drugim potrjuje program dela, finančni načrt in letno poročilo agencije ter daje usmeritve za njeno delo.

Za organizacijo in vodenje poslovanja agencije je odgovorna direktorica, ki skrbi za zakonitost njenega dela in za vzpostavitev, delovanje, nadzor in nenehno izboljševanje sistema finančnega poslovanja.

Za nadzor nad zakonitostjo dela in poslovanja agencije je pristojno resorno ministrstvo, za nadzor nad delovnimi razmerji pa sta pristojni Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za javno upravo, ki je pristojno tudi za upravni nadzor. Finančno poslovanje agencije nadzirata Računsko sodišče Republike Slovenije in Ministrstvo za finance.

1.6 Informacijski sistem

Leta 2009 so bile na področju informacijske tehnologije izvedene vse načrtovane posodobitve računalniškega omrežja, ki zagotavljajo potrebno zmogljivost informacijskega sistema, razpoložljivost podatkov in primerno stopnjo varnosti informacijskega sistema. Vzdrževane in v nekaterih primerih dopolnjene so bile obstoječe aplikacije informacijskega sistema. Izdelana sta bila register proizvodnih deklaracij in register podpor za proizvodne naprave za obnovljive vire energije ter soproduktivno električne energije in toplote (v nadaljevanju OVE in SPT). Izdelana je bila tudi programska oprema za podporo dokumentnega sistema agencije. Z dodatnimi funkcionalnostmi in analizami je bila posodobljena spletna aplikacija za primerjavo ponudb dobaviteljev električne energije in zemeljskega plina gospodinjstvom odjemalcem.

1.7 Odnosi z javnostmi

Tudi odnosi z mediji so bili v letu 2009 v veliki meri povezani z novimi pristojnostmi in nalogami na področju OVE in SPT. Zaradi spremenjenih pristojnosti in velikih sprememb pri podporah za okolju prijazno proizvodnjo električne energije je bilo treba proizvajalce o njih obvestiti in vzpostaviti primerna orodja komuniciranja. Odrpeta je bila posebna telefonska številka, področje pa je celovito predstavljeno na spletni strani. Statistika je pokazala, da so bile tudi na spletni strani te vsebine med najbolj obiskanimi. Med drugimi orodji komuniciranja je bila uporabljena tudi direktna pošta, strokovni delavec agencije pa je nove naloge agencije med drugim predstavil javnosti na srečanju, ki ga je organiziralo pristojno ministrstvo. Najpomembnejše pa je bilo neposredno komuniciranje zaposlenih, ki so sproti odgovarjali na vprašanja. Ocenjujemo, da so poleg rednega dela imeli zaposleni približno 20 klicev na dan, po elektronski pošti je bilo poslanih približno 200 odgovorov in v papirni obliki 30 odgovorov. Skoraj vsak delovni dan je bil v agenciji tudi sestanek strokovnih delavcev s tega področja z obstoječimi ali potencialnimi lastniki tovrstnih proizvodnih naprav.

Spletna stran agencije je dobila nekaj novih funkcionalnosti, ki povečujejo preglednost ponudbe na trgih z električno energijo in z zemeljskim plinom, sicer pa so tudi preostale vsebine, vsaj po obisku sodeč, za obiskovalce zanimive in koristne. Obisk spletne strani se je glede na leto 2008 povečal za približno 70 odstotkov.

Mediji so v letu 2009 na agencijo naslovili največ vprašanj o omrežnini in končnih cenah električne energije in zemeljskega plina. Pripravljenih je bilo tudi nekaj sporočil za medije. Kliping je pokazal, da je v medijih prevladovala nevtralna podoba agencije.

Delavci agencije so se dejavno udeleževali različnih seminarjev in strokovnih srečanj v Sloveniji in tujini, kjer so s svojimi prispevki predstavljali aktualne vidike delovanja slovenskega energetskega regulatorja.

Konec julija 2009 je vlada potrdila Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2008, ki smo ga nato natisnili v slovenščini in angleščini. Navedeno poročilo spada med najpomembnejše izdelke agencije, saj podaja celovito sliko dogajanja na področju energetike; namenjeno je predvsem domači strokovni javnosti in za slovensko poročanje Evropski uniji, čedalje pogosteje pa po njem segajo tudi drugi, saj je dosegljivo tudi na spletni strani agencije.

2 Posebni del

2.1 Zakonske in druge pravne podlage

Agencija, ustanovljena kot javna agencija na energetskega področja, je pravna oseba javnega prava s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, določenimi v Energetskem zakonu (Uradni list RS, št. 27/07 (EZ-UPB2) in 70/08 (EZ-C), na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih, predpisih s področja javnih agencij in ustanovitvenem aktu. Pri tem je zavezana upoštevati tudi drugo relevantno slovensko zakonodajo in zakonodajo EU.

2.1.1 Naloge in pristojnosti agencije po Energetskem zakonu

Splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil, ki jih skladno z EZ izda agencija, so:

- metodologije za obračunavanje omrežnine za elektroenergetska omrežja in omrežja zemeljskega plina,
- metodologije za določitev omrežnine in kriterijev za ugotavljanje upravičenih stroškov in sistema obračunavanja cen za elektroenergetska omrežja in omrežja zemeljskega plina,
- metodologija za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja,
- metodologija za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja in za oskrbo z drugimi plini iz omrežij,
- metodologije za pripravo tarifnih sistemov,
- akt o načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov in načinu njihovega prikazovanja,
- akt o uporabi registra potrdil o izvoru električne energije in načinu sporočanja podatkov o proizvodnji električne energije.

Agencija določa omrežnino za uporabo elektroenergetskih omrežij ter upravičene stroške in druge elemente omrežnine za elektroenergetska omrežja ter daje soglasja k omrežnini in določenim aktom sistemskih operaterjev omrežij zemeljskega plina. Prav tako ima zakonsko pooblastilo, da lahko – če sistemski operater nima s predpisi in splošnimi akti agencije usklajenega splošnega akta, h kateremu daje agencija soglasje – s svojim splošnim aktom uredi vprašanja, ki jih sistemski operater ni uredil. Agencija na zahtevo vlagatelja odloča o izdaji licence za opravljanje energetskih dejavnosti ter odloča o sporih in pritožbah.

Nove naloge in pristojnosti, ki so se dokončno izoblikovale po sprejetju vseh podzakonskih predpisov v letu 2009, ima agencija predvsem na področju obnovljivih virov energije ter sproizvodnje toplote in električne energije. Agencija podeljuje proizvodne deklaracije za objekte OVE in SPTTE ter izdaja potrdila o izvoru za proizvedeno električno energijo. Izdaja odločbe o podporah proizvodnji iz OVE in SPTTE ter analizira ukrepe za spodbujanje te proizvodnje na državni ravni.

2.1.2 Podzakonski akti

Večina podzakonskih predpisov, ki neposredno urejajo delovanje oziroma delovno področje agencije, je izdana na podlagi EZ. Seznam je objavljen na spletni strani agencije.

2.1.2.1 Podzakonski akti o delovanju agencije

- Sklep o ustanovitvi Javne agencije Republike Slovenije za energijo (Uradni list RS, št. 63/04 in 95/04)
- Uredba o pogojih in postopku za izdajo ter odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/01, 31/01 in 66/05)
- Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 8/09)

2.1.3 Akti pravnega reda EU, pomembni za delovanje agencije

Zaradi polnopravnega članstva Republike Slovenije v EU je evropska zakonodaja oziroma pravni red EU tudi del slovenske zakonodaje. Seznam pomembnejših direktiv in uredb EU na področju energetike je objavljen na spletni strani agencije.

Leta 2009 je bilo najpomembnejše sprejetje tretjega svežnja energetskih uredb in direktiv EU, ki bodo pomembno vplivale na razvoj energetskih trgov, začela pa bo delovati tudi Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER). Sveženj zajema naslednje uredbe in direktive, ki se začnejo uporabljati 3. marca 2011:

- Uredba (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o ustanovitvi Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev,
- Uredba (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003,
- Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1775/2005,
- Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES,
- Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES.

S področja spodbujanja uporabe energije iz obnovljivih virov pa je bila leta 2009 sprejeta Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES.

2.2 Cilji agencije

2.2.1 Dolgoročni cilji agencije

Agencija s svojim delovanjem in v sodelovanju z drugimi udeleženci energetskih trgov skrbi za:

- učinkovito uravnoteževanje različnih interesov udeležencev energetskega trga,
- zagotavljanje razvoja trga in delovanje trga na pregleden in nepristranski način,
- soustvarjanje razmer za trajno, zanesljivo in kakovostno oskrbo odjemalcev z električno energijo in zemeljskim plinom v Sloveniji,
- učinkovito spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje,
- zagotavljanje celovitega razvoja omrežij za oskrbo z daljinsko toploto,
- trajno postopno povečevanje učinkovitosti delovanja in investiranja v reguliranih dejavnostih.

2.2.2 Letni cilji agencije

V letu 2009 je agencija izvajala številne dejavnosti, pri katerih si je zadala naslednje najpomembnejše letne cilje:

- narediti izdelke in opraviti storitve, navedene v programu dela,
- sodelovati z organi EU in združenji regulatorjev na regionalnih ravneh in na ravni EU tako, da so v skupnih stališčih, predlogih novih pravil in drugih dokumentih čim bolj upoštevane tudi razmere v Sloveniji,
- zagotoviti nepristransko delovanje trga v okviru svojih pristojnosti z nadzorom delovanja trga,
- nadaljevati dobro regulativno prakso in pri pripravi ali izboljševanju pravil za delovanje trgov sodelovati s pristojnimi ministrstvi, udeleženci na trgih in z drugimi zainteresiranimi javnostmi,
- pripomoči k preglednosti delovanja trga in oskrbe z energijo s poročanjem o stanju na področju energetike.

2.3 Opravljeno delo in dosežki agencije

2.3.1 Področje električne energije

2.3.1.1 Spremljanje izvajanja regulativnega okvira

Agencija sproti izdeluje pregled prihodkov iz cen za uporabo elektroenergetskih omrežij. Ob znatnem odstopanju prevzete količine električne energije iz omrežja in posledično nižjih prihodkih iz omrežnin je agencija leta 2009 mesečno spremljala podrobno gibanje porabe po posameznih odjemnih skupinah. Analize so bile namenjene oceni prihodkov iz posameznih postavk omrežnine glede na ocenjene količine, ki so vključene v regulativni okvir.

Izdelan je bil pregled realiziranih naložb sistemskih operaterjev, v katerem je predstavljena vrednost izvedenih naložb v sredstva, potrebna za izvajanje dejavnosti GJS sistema prenosnega in distribucijskega omrežja v letu 2008. Poročilo vsebuje tudi podatke o stanju vodov in naprav elektroenergetske infrastrukture ter primerjave gradnje vodov in naprav v letu 2008 in prejšnjih letih.

Za potrebe podrobnega pregleda stanja na področju sistemskih storitev agencija vsako leto v poročilu ugotavlja zagotavljanje sistemskih storitev v preteklem letu. Poročilo obsega povzetek tehničnega in ekonomskega stanja. Iz poročila sistema prenosnega omrežja Elektro Slovenija, d. o. o. (v nadaljevanju Eles) je bilo razvidno, da je sistem leta 2008 ves čas obratoval varno in da varnost obratovanja ni bila v nobenem trenutku ogrožena zaradi nezmožnosti angažiranja zakupljenih sistemskih storitev. Zasluge za to imajo tudi domači ponudniki sistemskih storitev, ki so, čeprav niso prejeli plačil za zagotavljanje sistemskih storitev, te ves čas zagotavljali v celotnem potrebnem obsegu. V poročilu so precej drugače ugotovljene razmere na področju komercialnih odnosov sistema prenosnega omrežja s ponudniki sistemskih storitev. Ker Eles ni spoštoval sklepa agencije o uporabi presežkov prilivov v letih 2004 in 2005 kot vira za pokrivanje stroškov sistemskih storitev, so se težave (v obliki neplačevanja pogodbenih obveznosti), ki so se začele v letu 2007, nadaljevale tudi v letu 2008.

2.3.1.2 Regulativni okvir za omrežnino

Agencija je zbrala revidirane podatke o poslovanju sistemskih operaterjev v preteklem poslovnem obdobju in ekonomska izhodišča za prihodnje regulativno obdobje. Na tej podlagi je določila parametre in izhodišča za spremembe Akta o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine in metodologije za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja.

Metodologija podrobneje obravnava vsebino regulativnega nadzora in znotraj tega novost v zvezi z ugotavljanjem letnih presežkov oziroma primanjkljajev omrežnine ter reguliranje omrežnine s kakovostjo oskrbe. Med pomembnejše spremembe v metodologiji spada spremenjena regulativna formula, iz katere je izločen vpliv indeksa rasti maloprodajnih cen (CPI) na celotne upravičene stroške sistema operaterja. Vpliv inflacije je upoštevan samo na postavkah nadzorovanih stroškov delovanja in vzdrževanja, zavarovalnih premij in donosa (prek tehtanih povprečnih stroškov kapitala – WACC). Na področju reguliranja s kakovostjo oskrbe akt določa ostrejšje zajamčene standarde neprekinjenosti napajanja za odjemalce, ki so priključeni na mestne in mešane izvode omrežja. Izveden je bil popravek vrednosti in nazivov sistemskih standardov komercialne kakovosti skladno z veljavnim aktom o poročanju o kakovosti oskrbe z električno energijo. Uvedene so bile kompenzacije za kršenje zajamčenih standardov neprekinjenosti napajanja, določene so bile tudi izjeme. Agencija je v postopku priprave novega regulativnega obdobja posodobila model za določitev tarifnih postavk in pri tem upoštevala vse zadnje vplivne parametre, kot so: struktura porabe električne energije pri končnih odjemalcih, struktura in stroški omrežja, sezonska in dnevna razmerja med tarifami, deleži in stroški tehničnih izgub ter faktorji sočasnosti oziroma udeležba odjemalcev v skupni konici elektroenergetskega sistema Slovenije. Na podlagi navedenega je agencija z upoštevanjem stroškov, ki jih povzročajo posamezne skupine končnih odjemalcev električne energije, za izhodiščno leto 2010 v metodologiji določila spremenjeno strukturo tarifnega sistema za omrežnino in s tem spremenjena razmerja med tarifnimi postavkami moči in energije, ki jih sistemski operaterji obračunavajo končnim odjemalcem.

Agencija je septembra objavila osnutek Akta o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja in metodologiji za obračunavanje omrežnine, ki v prilogi vsebuje tudi izvedbene kriterije in parametre za določitev omrežnine za elektroenergetska omrežja in ugotavljanje upravičenih stroškov v regulativnem obdobju 2010–2012, in ga posredovala v javno obravnavo. Pripombe je posredovalo 16 pravnih in fizičnih oseb. Agencija je obravnavala prispеле pripombe in tiste, ki so bile utemeljene, upoštevala v predlogu novega akta. Prav tako je agencija v predlogu novega akta izvedla spremembe skladno s predvidenimi spremembami EZ. Ko so bili postopki javne obravnave končani, je agencija akt posredovala v sprejetje vladi.

Glede na to, da v postopku medresorskega usklajevanja predlog akta zaradi predvidenega zvišanja omrežnin ni bil usklajen v predvidenem roku, je agencija pripravila predlog sprememb in dopolnitev zdaj veljavnega akta, ki se uporablja do 31. decembra 2009. Agencija je vladi predlagala, da se za leto 2010 podaljša veljavnost Izhodišč in parametrov za določitev omrežnine za elektroenergetska omrežja v regulativnem obdobju 2006–2008 (Akt o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine in metodologije za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja, Uradni list RS, št. 121/05, 126/08). S tem se tarifne postavke za omrežnino v letu 2010 niso spremenile in ostajajo enake, kot so bile v letu 2009.

2.3.1.3 Reguliranje kakovosti oskrbe

Agencija je izdelala podrobno analizo stanja kakovosti oskrbe v Sloveniji in izvedla analizo učinkovitosti veljavnih podzakonskih aktov za področje kakovosti (Akt o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine in metodologije za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektroenergetska omrežja in Akt o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo). Pripravljeni so bili predlogi za dopolnitve in spremembe teh aktov.

Agencija je v letu 2009 izvajala nadzor vseh treh ravni kakovosti oskrbe (neprekinjenost napajanja, komercialna kakovost in kakovost napetosti). Na podlagi pridobljenih podatkov je izdelala in objavila letno poročilo o kakovosti oskrbe za leto 2008, ki je podalo stanje in napredek pri nadzoru kakovosti oskrbe. Agencija podrobno spremlja področje neprekinjenosti napajanja, področje komercialne kakovosti in področje kakovosti napetosti. Zaradi doseženega dogovora pri definicijah parametrov kakovosti in pridobljenih podatkih je lahko agencija prvič določila neprekinjenost napajanja za vso Slovenijo (po faktorjih SAIDI in SAIFI). Pri posredovanju podatkov in ocenjevanju vrednosti kazalnikov komercialne kakovosti se kaže, da procesi nadzora še niso zadovoljivi. Podjetja namenjajo več pozornosti kazalnikom, ki izhajajo iz zakonskih zahtev in so izpostavljeni nadzoru inšpekcijskih služb. Pripravljene definicije in razlage različnih parametrov komercialne kakovosti se bodo uporabile pri nadzoru komercialne kakovosti v podjetjih.

Izvedeni so bili tudi načrtovanje funkcionalnosti, spremljanje izvedbe in prevzemno testiranje v okviru dopolnitev programske opreme za spremljanje kakovosti oskrbe – vključena sta bila spletna aplikacija za poročanje parametrov o kakovosti oskrbe ter programski modul za izračun faktorja Q v regulativni formuli, ki omogoča sprotno analizo vplivov ravni kakovosti na prihodke reguliranih podjetij.

Na podlagi izsledkov analiz stanja kakovosti oskrbe ter identificiranih pomanjkljivosti dotedanje metodologije so bile za novo regulativno obdobje pripravljene strokovne podlage za uvedbo reguliranja z zajamčenimi standardi na področju neprekinjenosti napajanja in komercialne kakovosti. Potekala je tudi priprava procesa presoje nadzora kakovosti oskrbe v reguliranih podjetjih.

Za nastavitev parametrov pri reguliranju systemske ravni neprekinjenosti napajanja sta bila pripravljena dva projekta, in sicer projekt identifikacije vplivov na kakovost oskrbe v Sloveniji in projekt analize odjemalčeve pripravljenosti na plačilo za višjo raven kakovosti oskrbe oziroma pripravljenosti za sprejetje določene ravni kakovosti oskrbe (angl. WTP – Willingness To Pay in WTA – Willingness To Accept).

V okviru mednarodnega sodelovanja je agencija na pobudo slovaškega in italijanskega regulatorja na mednarodni delavnici v Bratislavi predstavila svoje izkušnje pri reguliranju s kakovostjo oskrbe.

2.3.1.4 Izdaja splošnega akta o posredovanju podatkov o kakovosti oskrbe z električno energijo

Agencija je zaradi zagotovitve harmoniziranih in preverjenih podatkov o zanesljivi oskrbi in uporabi pri določanju omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za prihodnja regulativna obdobja izdala splošni akt, ki se je začel uporabljati maja 2009. V njem sta določena vrsta podatkov in način njihovega posredovanja z namenom, da so podatki enotni na ravni države. Podatki o kakovosti oskrbe obsegajo parametre o neprekinjenosti napajanja, komercialni kakovosti in kakovosti napetosti, ki so namenjeni podpori pri izvajanju regulatornih nalog agencije. Podrobno definiran način posredovanja podatkov v aktu je tudi podlaga za poznejšo celovito presojo teh podatkov.

2.3.1.5 Izdajanje proizvodnih deklaracij in odločb o podporah za proizvodne naprave OVE in SPTE

Zaradi spremenjene zakonodaje s področja OVE in SPTE je bilo veliko dela in dejavnosti opravljenih za izdajanje deklaracij za te proizvodne naprave ter za izdajanje odločb o dodelitvi podpore za tako proizvedeno električno energijo.

Agencija je v letu 2009 izdala 620 deklaracij za proizvodne naprave. Ob koncu leta je prejela večje število novih vlog predvsem zaradi novih sončnih elektrarn. Prav tako je bil vzpostavljen register deklaracij, ki omogoča spletni pregled proizvodnih naprav, za katere so bile izdane deklaracije. Register omogoča javni vpogled v podatke o vrstah elektrarn in njihovi nazivni moči.

Z novembrom 2009 je začela veljati nova podporna shema za električno energijo, proizvedeno iz OVE ali s SPTE. Agencija je izdala 225 odločb o dodelitvi podpore, ki omogočajo prejetje podpore po novi podporni shemi. Med temi je bilo 75 odločb izdanih po uradni dolžnosti, saj so nadomestile tako imenovanečasne odločbe, ki so bile izdane do uveljavitve nove sheme, in sicer novim proizvodnim napravam, da so te lahko bile vključene v staro podporno shemo, preden je začela veljati nova.

Proizvodne naprave, ki so imele do sprejetja nove zakonodaje status kvalificiranega proizvajalca in ne izpolnjujejo pogojev za vstop v novo podporno shemo, do nadaljnjega ostajajo vključene v staro podporno shemo, kot to predvideva EZ.

Agencija je zaradi velikega zanimanja in zapletenosti te problematike odprla posebno telefonsko številko in elektronski naslov. Tako je proizvajalcem in potencialnim investitorjem omogočila razlago in lažje razumevanje nove podporne sheme. Skupaj je bilo leta 2009 odposlanih 30 dopisov in 200 odgovorov po elektronski pošti. Podrobna pojasnila s področja proizvodnih deklaracij in podpor ter pogosta vprašanja in odgovori pa so objavljeni tudi na spletni strani agencije.

2.3.1.6 Napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo za leto 2010

V letu 2009 je agencija pripravila Napoved položaja proizvodnih naprav na obnovljive vire energije in s sproizvodnjo z visokim izkoristkom na trgu z električno energijo za leto 2010. V napovedi so določeni načini izračuna referenčne cene električne energije in energentov, od katerih je odvisna višina podpor za proizvedeno električno energijo v letu 2010. Dokument je objavljen na spletni strani agencije.

2.3.1.7 Ocena sredstev, potrebnih za izvajanje podpor obnovljivim virom energije in sproizvodnji električne energije in koristne toplote

V sodelovanju s Centrom za podpore je bil izdelan Načrt izvajanja podporne sheme električni energiji iz OVE in SPTE v letu 2010, ki vsebuje oceno sredstev, potrebnih za izvajanje podpore. Dokument zajema še plan poslovanja Centra za podpore, pregled izdanih deklaracij in oceno višine prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz OVE in s SPTE.

2.3.1.8 Izdajanje potrdil o izvoru in certifikatov RECS

Leta 2009 je agencija izdajala potrdila o izvoru električne energije skladno z veljavno zakonodajo s tega področja. Skupaj je bilo izdanih za več kot 2246 GWh potrdil o izvoru.

Agencija je vključena v mednarodni sistem EECS (European Energy Certification System), in sicer v sistem izdajanja certifikatov RECS (Renewable Energy Certification System), leta 2009 pa je bila opravljena vključitev v sistem izdaje potrdil o izvoru za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov (EECS-GO). Agencija je začela postopke za elektronsko povezavo nacionalnega registra potrdil o izvoru v mednarodni elektronski sistem EECS za trgovanje s potrdili o izvoru. Nadzor nad poročanjem o proizvodnji opravlja organizacija TÜV v Münchnu enkrat na leto, tako da se v petih letih pregleda vsaka certificirana elektrarna. Pri tem pregledu sodeluje tudi predstavnik agencije. Novembra 2009 sta bila opravljena podrobnejši pregled nekaterih elektrarn in količinski pregled proizvodnje za preostale elektrarne.

Agencija je leta 2009 izdala za 35.681 MWh certifikatov RECS.

2.3.1.9 Izdaja splošnega akta o uporabi registra potrdil o izvoru električne energije in načinu sporočanja podatkov o proizvodnji električne energije

Agencija skladno z EZ kot izdajatelj vodi register potrdil o izvoru, zato je s splošnim aktom podrobneje določila način in pravila za vodenje registra potrdil o izvoru, pogoje za odprtje računa v registru, vodenje računa in zaprtje računa v registru ter način in obliko sporočanja podatkov o proizvodnji električne energije. S pripravo in uveljavitvijo tega akta, ki se je začel uporabljati maja 2009, je omogočeno izdajanje potrdil o izvoru skladno z Uredbo o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije. Akt med drugim poenostavlja postopke za tiste proizvajalce, ki potrdila o izvoru potrebujejo izključno za prejemanje podpor. Uveljavitev tega akta omogoča malim proizvajalcem, ki imajo nameščene ustrezne merilne naprave z daljinskim odčitavanjem, da bo kot podatek o njihovi proizvodnji upoštevan merilni podatek, ki ga agenciji posreduje sistemski operaterja.

2.3.1.10 Poročilo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi za obdobje od 1. julija 2008 do 30. junija 2009

Poročilo za obdobje od 1. julija 2008 do 30. junija 2009 je bilo izdelano skladno z določili Sklepa Evropske komisije z dne 9. novembra 2006 o spremembi Priloge k Uredbi ES 1228/2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejno izmenjavo električne energije, ki določa, da »regulativni organi vsako leto do 31. julija istega leta objavijo poročilo, v katerem so navedeni prihodki, nastali v 12-mesečnem obdobju do 30. junija istega leta, kako so bili ti zadevni prihodki uporabljeni, ter potrditev, da je ta uporaba skladna s to direktivo in smernicami ter da je skupni znesek prihodka od prezasedenosti namenjen enemu od treh predpisanih namenov«.

Poročilo zajema prikaz realizacije prihodkov in stroškov od prezasedenosti čezmejnih prenosnih zmogljivosti v obdobju od 1. julija 2008 do 30. junija 2009, prav tako pa je v sklepu prikazana poraba dohodka od prezasedenosti. Prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na podlagi izvajanja dražb na mejah Republike Slovenije. Potrjeno poročilo je bilo posredovano Evropski komisiji, na Generalni direktorati za transport in energijo.

Iz podatkov systemskega operaterja prenosnega omrežja o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi uporabi izhaja, da je bil dohodek (dobiček) od prezasedenosti za obdobje od 1. julija 2008 do 30. junija 2009 namenjen za naložbe v omrežje, ki vzdržujejo ali povečujejo povezovalne zmogljivosti.

2.3.1.11 Pravilnika o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti

Eles je skupaj z avstrijskim systemskim operaterjem prenosnega omrežja Verbund – APG pripravil Pravilnik o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-avstrijski meji. Pravilnik je usklajen na ravni regije Osrednja in vzhodna Evropa ter prinaša vse potrebne specifikacije in navodila za uporabnike dražb v letu 2010. Predvideno je, da bosta slovenski in

avstrijski sistemski operater prenosnega omrežja uporabljala pravilnik za skupno dodeljevanje razpoložljivih čezmejnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju ČPZ) na slovensko-avstrijski meji do začetka obratovanja skupne dražbene hiše CAO. Svet agencije je izdal soglasje k pravilniku.

Agencija je novembra 2009 prejela tudi predlog Elesa za izdajo soglasja k Pravilniku o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-italijanski meji za leto 2010, ki je usklajen na ravni regije Osrednja in južna Evropa. Namen izdaje tega pravilnika je, podobno kot pri pravilniku za slovensko-avstrijsko mejo, vnesti spremembe, ki bodo v letu 2010 izboljšale postopke dodeljevanja ČPZ na tej meji. Svet agencije je izdal soglasje k pravilniku.

2.3.1.12 Izdaja soglasja k Sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje

SODO, sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo, d. o. o. (v nadaljevanju SODO), je na podlagi sprememb, ki izhajajo iz sprememb EZ, pripravil nova Sistemski obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije. Agencija je posredovani akt proučila ter k posameznim členom predlagala spremembe in pripombe. Pripombe so se v največji meri nanašale na usklajenost s splošnimi pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja in na priključevanje proizvodnih naprav OVE in SPT. Zaradi novih uredb in pravilnikov je potekalo usklajevanje akta na področju tehničnih in ekonomskih pogojev obravnave proizvajalcev iz OVE in SPT. Po uskladitvi je agencija podala soglasje k aktu.

2.3.1.13 Nadzor na trgu z električno energijo

a) Aktivnosti pri nadzoru drobnoprodajnega trga in postopka menjave dobavitelja

Agencija je ob čedalje večjem številu paketnih storitev, ki jih ponujajo dobavitelji, dokončala dopolnjeno različico spletnega primerjalnika cen električne energije. Nova funkcionalnost ponuja predvsem ranljivim odjemalcem električne energije (gospodinjstvom) preveritev mesečnega obračuna električne energije.

Na trgu kljub sprejetim splošnim pravilom nastajajo nepravilnosti pri postopkih menjave dobavitelja. Glede nepravilnosti se odjemalci praviloma obračajo na organizacije za varstvo potrošnikov, o nepravilnostih pa je pogosto obveščena tudi agencija. Da bi se število sporov zmanjšalo, je agencija podajala mnenja, ki jih je objavila tudi na spletni strani, dobavitelje pa opozarjala, naj odpravijo nepravilnosti.

b) Aktivnosti pri odpravljanju pomanjkljivosti iz opomina Evropske komisije

Evropska komisija je 29. junija 2009 Sloveniji poslala opomin, v katerem jo obvešča o ugotovljenih nepravilnostih pri izvajanju Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljnjem besedilu uredba) in Priloge k njej, kakor je bila spremenjena s Sklepom Komisije 2006/770/ES z dne 9. novembra 2006 (v nadaljnjem besedilu smernice). Vlada je v odgovoru na ta opomin 20. avgusta 2009 postavila tudi roke, do katerih moramo v Sloveniji odpraviti posamezne nepravilnosti.

Agencija je kot slovenski energetski regulator zavezana zagotoviti izvajanje omenjene uredbe in smernic v Sloveniji, zato je takoj po prejemu odgovora natančno proučila zaveze slovenske vlade in se začela pripravljati na nadzor izvajanja ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti skladno s pristojnostmi, ki jih agenciji daje EZ. Za vsak načrtovani ukrep je predvidela tudi svojo vlogo pri sodelovanju ali potrjevanju ukrepov. Tako je svet agencije že septembra 2009 dal soglasje k metodologiji za izračun čezmejnih prenosnih zmogljivosti. V oktobru in novembru 2009 je agencija intenzivno sodelovala z Elesom pri pripravi sporazumov o posredovanju in objavi podatkov s proizvajalci in večjimi odjemalci. Gre za podatke o proizvodnji in odjemu, ki jih je sistemski operater prenosnega omrežja skladno s smernicami zavezan objavljati v predpisanih rokih. Ker je bil za večje število ukrepov postavljen rok izvedbe do konca leta 2009, je agencija ob koncu leta opravila pregled in ugotovila, da je Eles izvedel vse ukrepe, za katere je vlada do takrat postavila izvedbeni rok.

c) Izdaja mnenja k pogodbi o najemu in uporabi infrastrukture za izvajanje dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja

Agencija mora skladno s Koncesijsko pogodbo za izvajanje GJS dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije izdati pozitivno mnenje k pogodbi o najemu in uporabi infrastrukture za izvajanje dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja, če operater ni lastnik infrastrukture. Družba SODO izvaja svojo dejavnost izključno z najeto infrastrukturo, zato je bil v letu 2009 agenciji posredovan v presojo Aneks številka 3 k Pogodbi o najemu elektrodistribucijske infrastrukture in izvajanju storitev za SODO za obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2009, ki se sklene z lastniki infrastrukture (Elektro Celje, d. d., Elektro Gorenjska, d. d., Elektro Ljubljana, d. d., Elektro Maribor, d. d., in Elektro Primorska, d. d.). Po postopku usklajevanja je agencija izdala pozitivno mnenje o zadnjem usklajenem gradivu aneksa z vidika skladnosti z metodologijo s področja omrežnin.

2.3.1.14 Druge dejavnosti s področja električne energije

a) Dejavnosti v okviru mednarodnega projekta E-Track II

V drugem evropskem projektu raziskave sledenja porekla električne energije v državah EU (projekt E-Track II) je bila agencija članica mednarodnega konzorcija izvajalcev. Prevezela je vlogo presojevalca in poročevalca za skladnost nacionalnih zakonodaj z direktivami na področju obnovljivih virov proizvodnje električne energije, in to za razkritje proizvodnih virov za proizvodne deleže, potrdila o izvoru za obnovljive vire in potrdila o izvoru za soproizvodne enote. Agencija je izvedla posvetovalni delavnici na Poljskem (Varšava) in Češkem (Praga), da bi se udeleženci energetskega trga seznanili s procesom uvajanja navedenih direktiv v nacionalno zakonodajo. Analizirala je stanje v 12 novih državah članicah, pripravila priporočila za vsako državo in izdelala posvetovalno poročilo s predlogi za izboljšanje sledenja porekla električne energije v novih članicah EU.

b) Učinkovita izmenjava podatkov na trgu z električno energijo

Agencija je nadaljevala svojo aktivno vlogo pri delu in koordiniranju skupine za učinkovito izmenjavo podatkov na trgu z električno energijo (UIPTEE). V skupini sodelujejo predstavniki vseh udeležencev trga, cilj njenega delovanja pa je uporaba standardiziranih modelov poslovnih procesov za zagotovitev učinkovite izmenjave podatkov na trgu z električno energijo. V sodelovanju z drugimi člani je agencija za potrebe Slovenije pripravila razširitev harmoniziranega modela vlog na trgu z električno energijo. Ta model so v sodelovanju razvile organizacije ENTSO-E – Združenje evropskih sistemskih operaterjev elektroenergetskih prenosnih omrežij, eBIX – Evropski forum za izmenjavo podatkov v energetiki in EFET – Evropska federacija trgovcev z električno energijo. Izveden je bil tudi popis podatkovnih tokov med udeleženci na trgu z električno energijo. Delo in dosežke je agencija predstavila na jesenskem posvetovanju informatikov elektroenergetike. Zaradi načrtovanega zunanjega ovrednotenja razširitve modela vlog ENTSO-E/eBIX/EFET za potrebe Slovenije je agencija vzpostavila sodelovanje z organizacijama ENTSO-E in eBIX.

2.3.2 Področje zemeljskega plina

2.3.2.1 Akti in pravila za prenosno omrežje zemeljskega plina

Leta 2009 sta bili izdani dve soglasji k predlaganima aktoma sistemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina, in sicer k Pravilom za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom in k spremembam Pravil o postopku za izvajanje Uredbe (ES) št. 1775/2005 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina.

Marca 2009 je bila končana javna obravnava naslednjih splošnih aktov agencije:

- Akta o metodologiji za določitev omrežnine in kriterijev za ugotavljanje upravičenih stroškov za prenosno omrežje zemeljskega plina in
- Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosno omrežje zemeljskega plina.

Določbe veljavnega EZ zaradi neustrezne ureditve nekaterih področij ovirajo uspešno izvedbo predlaganih splošnih aktov agencije. V letu 2009 je agencija sodelovala pri pripravi predloga spre-

memb EZ, ki naj bi bil sprejet v začetku leta 2010 in bo vseboval tudi spremembe določb, ki se nanašajo na dostop do omrežja, investicije in tranzit zemeljskega plina. Spremembe teh določb so pogoj za uspešno uveljavitev obeh splošnih aktov agencije, zato se je agencija odločila, da se sprejetje obeh splošnih aktov odloži do sprejetja sprememb in dopolnitev EZ.

2.3.2.2 Omrežnina za prenosno omrežje zemeljskega plina

Sistemeski operater prenosnega omrežja zemeljskega plina Geoplin plinovodi, d. o. o., je marca podal vlogo za izdajo soglasja k predlagani omrežnini za prenosno omrežje zemeljskega plina za leto 2009. Agencija je v postopku izdaje soglasja večkrat zahtevala dodatna pojasnila in izvedla dodatna usklajevanja, nato pa je na podlagi umika vloge sistemskega operaterja prenosnega omrežja postopek izdaje soglasja k predlagani omrežnini za leto 2009 ustavila.

Konec leta 2009 je sistemeski operater prenosnega omrežja podal vlogo za izdajo soglasja k predlagani omrežnini za prenosno omrežje za leto 2010. Agencija je svetu agencije predlagala izdajo soglasja k predlagani omrežnini, vendar svet o navedeni vsebini na seji konec leta 2009 ni odločal, temveč je zahteval dodatno podrobnejšo analizo in pojasnilo vpliva investicij na predlagano zvišanje cen. Svet je odločitev o tem prestavil na sejo v začetku leta 2010.

Sistemeski operater prenosnega omrežja je v letu 2009 podal tudi 12 vlog za spremembo osnovne cene zemeljskega plina na prenosnem omrežju (to je cena zemeljskega plina za lastno rabo, izravnavo količinskih odstopanj in posebnih sistemskih storitev). Agencija je podala soglasje k desetim vlogam, eno vlogo je zavrnila, eno pa je sistemeski operater v postopku izdaje soglasja umaknil sam.

Skladno z usmeritvijo agencije pri ugotavljanju razlik med upravičenimi stroški in prihodki sistemskega operaterja za posamezno regulativno obdobje je agencija posredovala sistemskemu operaterju prenosnega omrežja zemeljskega plina pisno obvestilo o ugotovljeni razliki za leti 2007 in 2008.

2.3.2.3 Omrežnine za distribucijska omrežja zemeljskega plina

Agencija izdaja soglasja k predlaganim omrežninam za distribucijska omrežja zemeljskega plina. Na začetku leta 2009 je obravnavala štiri vloge za izdajo soglasja k predlagani omrežnini enega sistemskega operaterja za območje štirih lokalnih skupnosti, ki jih je prejela konec leta 2008. Med letom 2009 je prejela 14 vlog devetih sistemskih operaterjev za območje 51 lokalnih skupnosti. Agencija je s sistemskimi operaterji sodelovala in usklajevala vloge ter po potrebi zahtevala dopolnitve posameznih vlog. Agencija je v letu 2009 svetu agencije predlagala izdajo soglasja k 10 prejetim vlogam petih sistemskih operaterjev za območje 20 lokalnih skupnosti, h katerim je svet izdal soglasja. Agencija je konec leta 2009 obravnavala osem vlog petih sistemskih operaterjev za območje 35 lokalnih skupnosti.

Skladno z usmeritvijo agencije pri ugotavljanju razlik med upravičenimi stroški in prihodki sistemskega operaterja za posamezno regulativno obdobje so bila sistemskim operaterjem posredovana pisna obvestila.

Ugotovljena razlika med upravičenimi stroški in prihodki sistemskega operaterja iz leta 2007 se upošteva kot namenski vir sredstev pri omrežnini leta 2009. V letu 2009 je bilo o ugotovljeni razliki iz leta 2007 poslano pisno obvestilo 12 sistemskim operaterjem, ki so v letu 2007 opravljali GJS dejavnosti sistemskega operaterja na območju 61 lokalnih skupnosti.

Ugotovljena razlika med upravičenimi stroški in prihodki sistemskega operaterja iz leta 2008 se upošteva kot namenski vir sredstev pri omrežnini leta 2010. V letu 2009 je bilo o ugotovljeni razliki iz leta 2008 poslano pisno obvestilo petim sistemskim operaterjem, ki so v letu 2008 opravljali GJS dejavnosti sistemskega operaterja na območju 32 lokalnih skupnosti.

2.3.2.4 Splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja

Agencija je, da bi se skrajšali postopki izdajanja soglasij, ponudila sistemskim operaterjem možnost preliminarne uskladitve splošnih pogojev za dobavo in odjem. V postopkih preliminarne usklajevanja je s 15 sistemskimi operaterji usklajevala njihove predloge.

Agencija je leta 2009 izdala soglasje k besedilom osmih aktov splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja.

2.3.2.5 Sistemsko obratovalna navodila za distribucijsko omrežje zemeljskega plina

Agencija je v letu 2009 prejela tri vloge za izdajo soglasja k sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje. Z vsemi vlagatelji je uskladila vsebino akta, dve soglasji sta bili izdani, ena vloga pa je bila ob koncu leta v postopku izdaje soglasja.

2.3.2.6 Mednarodno sodelovanje in regionalna pobuda za zemeljski plin

Pri mednarodnem sodelovanju je agencija nadaljevala svoje aktivnosti na področju regionalnega sodelovanja.

Pomembnejše naloge na regionalni ravni so bile: reševanje problematike izvedbe investicij v projekte, ki zagotavljajo povratne tokove, analiza prioritet pri razdeljevanju zmogljivosti in upravljanju prezasedenosti na regionalni ravni, preglednost trga z zemeljskim plinom in možnosti za vstopanje dobaviteljev na trge z zemeljskim plinom med različnimi državami regije.

2.3.2.7 Nadzor na trgu z zemeljskim plinom

Na podlagi EZ in Uredbe o delovanju trga z zemeljskim plinom je agencija pristojna za nadzor nad delovanjem trga z zemeljskim plinom in trga s prenosnimi zmogljivostmi. Na podlagi Uredbe (ES) št. 1775/2005 o pogojih za dostop do prenosnega omrežja zemeljskega plina je sistemski operater prenosnega omrežja zemeljskega plina zavezan izpolnjevati zahteve po preglednosti. Predpisani načini izpolnjevanja zahtev po zagotavljanju preglednosti so navedeni v prilogi, ki je sestavni del navedene uredbe. Zahteve se v veliki meri nanašajo na objavljanje informacij o storitvah, ki jih sistemski operater ponuja uporabnikom omrežja. Izvedeni sta bili analiza spletnih strani sistema operaterja prenosnega omrežja in primerjava s primeri dobre prakse v tujini. Izpeljane so bile tudi zahteve za dopolnitev.

Za doseganje preglednega in nepristranskega obravnavanja končnih gospodinjskih odjemalcev sta bila izvedena pregled in analiza izdanih računov za zemeljski plin. Oblikovan je bil predlog za njihovo poenotenje.

a) Aktivnosti pri odpravljanju pomanjkljivosti iz opomina Evropske komisije

Konec junija je Republika Slovenija prejela uradni opomin Evropske komisije, ki se nanaša na kršitve Uredbe (ES) št. 1775/2005 Evropskega parlamenta in Sveta o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina. Agencija je proučila prejeti opomin in pripravila odgovore oziroma pojasnila glede posameznih očitanih kršitev. O tem je obvestila tudi sistema operaterja prenosnega omrežja.

b) Pregled cen zemeljskega plina

Agencija je za boljšo obveščeno gospodinjskih odjemalcev zemeljskega plina o stanju na trgu zemeljskega plina pripravila pregled cen posameznih dobaviteljev zemeljskega plina za gospodinjske odjemalce, ki je na voljo odjemalcem na spletni strani agencije. V preglednicah so prikazani najnovjši podatki o dostopnosti informacij o končnih cenah zemeljskega plina posameznih dobaviteljev gospodinjskim odjemalcem in tudi časovno aktualne cene teh dobaviteljev za različne skupine teh odjemalcev (glede na količino odjema).

2.3.2.8 Druge dejavnosti na področju zemeljskega plina

Agencija je v okviru priprav na izdajo novih pravil za obračun odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina pripravila posvetovalni dokument in ga predstavila vsem sistemskim operaterjem. Na podlagi odgovorov na vprašanja iz posvetovalnega dokumenta bo pripravila smernice za oblikovanje novih pravil, ki jih mora izdati sistemski operater prenosnega omrežja zemeljskega plina.

Agencija bo v prihodnje podrobneje spremljala načrtovane in izvedene naložbe v distribucijsko omrežje ter vrednotila vpliv teh naložb na omrežnino. Zato je agencija v letu 2009 pripravila

srečanje s sistemskimi operaterji distribucijskih omrežij zemeljskega plina. Na srečanju jim je predstavila vprašalnike, ki jih bodo sistemski operaterji v prihodnje morali izpolnjevati. Vprašalniki se nanašajo na načrtovane in izvedene naložbe v srednjeročnem obdobju treh let. Na podlagi podatkov iz vprašalnikov bo agencija ugotavljala, kako podjetja uresničujejo naložbe v distribucijska omrežja zemeljskega plina.

V zadnjem četrtletju leta je agencija na podlagi 38. člena EZ prejela dve vlogi za izdajo soglasja k spremembi pravil za ločeno računovodsko spremljanje posameznih energetske dejavnosti, ki sta bili ob koncu leta 2009 še v obravnavi.

Agencija je aktivno spremljala Razvojne načrte prenosnega plinovodnega omrežja za obdobje 2009–2018 in podala pripombe k prvi in drugi verziji načrtov.

2.3.3 Področje daljinske toplote

2.3.3.1 Izdaja soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje za oskrbo s toploto

Agencija na podlagi 87. člena EZ daje soglasje k sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje za oskrbo s toploto. Namen izdaje teh soglasij je predvsem preverjanje in zagotavljanje skladnosti sistemskih obratovalnih navodil z veljavno zakonodajo. Leta 2009 je agencija izdala soglasje k trem sistemskim obratovalnim navodilom distribucijskih podjetij. Za pet distribucijskih podjetij je bil postopek že začetega usklajevanja za izdajo soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom ustavljen do ureditve njihovega pravnega statusa, prav tako je bil ustavljen postopek usklajevanja za dve distribucijski podjetji zaradi stečaja oziroma likvidacije.

Agencija je izdala 21 soglasij k sistemskim obratovalnim navodilom za distribucijsko omrežje daljinske toplote oziroma k sistemskim obratovalnim navodilom distribucijskih podjetij daljinskega ogrevanja. Distribucija toplote kot dejavnost GJS se je konec leta 2009 izvajala v 33 slovenskih občinah, od tega so v 24 občinah izvajalci GJS pridobili prej omenjena soglasja. Pravni status izvajalcev GJS distribucije toplote je tako ostal neurejen le še v devetih občinah.

2.3.3.2 Druge dejavnosti na področju oskrbe s toploto

Agencija je leta 2009 prejela in obravnavala več zahtev za posredovanje mnenj, ki so bila povezana s problematiko daljinskega ogrevanja in s spori med odjemalcem in distributerjem daljinske toplote.

Agencija je za potrebe izdelave Letnega poročila o delovanju Javne agencije Republike Slovenije za energijo za leto 2009 s področja oskrbe z daljinsko toploto preverila in analizirala pridobljene podatke, ki so jih posredovali imetniki energetske licenc za proizvodnjo toplotne energije za daljinsko ogrevanje oziroma hlajenje, kjer skupna instalirana toplotna moč proizvodnih enot presega 1 MW, oziroma za distribucijo toplotne energije. Po analizi podatkov je v poročilu podala pregled stanja omenjene dejavnosti licenciranih energetske dejavnosti podjetij.

2.3.4 Opravljene storitve

2.3.4.1 Odločanje o licencah za opravljanje energetske dejavnosti

EZ in Uredba o pogojih in postopku za izdajo ter odvzem licence za opravljanje energetske dejavnosti (Uradni list RS, št 21/01, 31/01 in 66/05, v nadaljevanju uredba) določata pogoje za pridobitev licence za opravljanje energetske dejavnosti. Licence na podlagi vloge izdaja agencija. O izdaji in odvzemu licence agencija odloča v upravnem postopku na podlagi EZ in uredbe.

Skladno z določili uredbe se licenca izda za pet let, imetnik licence pa ima pravico, da po prenehanju veljavnosti licence pridobi novo. Leta 2009 je agencija v postopkih pridobivanja licenc izdala 109 odločb, šest sklepov o zavrženju, trije postopki so bili ustavljeni, izdanih pa je bilo tudi 28 sklepov o spremembi naziva oziroma naslova imetnika licence.

2.3.4.2 Odločanje v sporih in o pritožbah

Agencija skladno z 88. členom EZ odloča v upravnem postopku na prvi stopnji v sporih med uporabniki omrežja oziroma zainteresiranimi osebami in sistemskimi operaterji oziroma organizatorjem trga v posamičnih zadevah, ki nastajajo zaradi:

- dostopa do omrežij,
- obračunane cene za uporabo omrežij,
- trditve o kršitvi splošnih dobavnih pogojev in sistemskih obratovalnih navodil,
- ugotovljenih odstopanj in zneskov za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter kršitev splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo, in
- statusa posebnega odjemalca.

Agencija v upravnem postopku na drugi stopnji odloča tudi o pritožbi zoper odločbo sistema operaterja o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev na energetska omrežja.

Leta 2009 se je v primerjavi z letom 2008 povečalo število vseh sporov. Agencija je skupaj prejela 35 zahtev za odločanje; 31 vlog je bilo s področja električne energije, štiri pa s področja zemeljskega plina. Rešenih je bilo 31 vlog, od tega je bila zoper eno odločitev vložena pritožba in zoper eno odločitev sprožen upravni spor. Iz prejšnjega obdobja je agencija odločala v treh sporih in vsi so bili pravnomočno rešeni. Agencija je v vseh primerih spoštovala zakonski rok za odločanje in kot neodvisni organ odločila skladno z zakonskimi in podzakonskimi predpisi ter na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja.

2.3.4.3 Organiziranje strokovnih srečanj in strokovni prispevki

a) Forum Energetske skupnosti za zemeljski plin

Na podlagi mednarodnih dogovorov je bila organizacija foruma dodeljena Sloveniji oziroma agenciji. Tako je Forum Energetske skupnosti za zemeljski plin zasedal septembra na Brdu pri Kranju. Organizirala ga je agencija v povezavi s sekretariatom Energetske skupnosti. Forum je obravnaval vsa pomembna vprašanja odpiranja trga za zemeljskim plinom na območju Energetske skupnosti. Udeležilo se ga je več kot 100 predstavnikov držav podpisnic sporazuma o Energetski skupnosti, predstavnikov organov in nekaterih regulatorjev EU.

b) Strokovna srečanja in prispevki

Leta 2009 so potekala številna delovna srečanja z udeleženci trgov z zemeljskim plinom in električno energijo, predvsem v zvezi s pripravami večletnega regulativnega okvira za elektroenergetska omrežja in omrežja zemeljskega plina.

Delavci agencije so se dejavno udeleževali različnih konferenc, seminarjev in strokovnih srečanj v Sloveniji in v tujini, kjer so s svojimi prispevki udeležencem predstavljali poglede regulatorja oziroma države. Na strokovnih srečanjih, seminarjih in konferencah so leta 2009 predstavili 20 strokovnih prispevkov: v tujini šest, v Sloveniji pa 14. Objavili so tudi šest prispevkov v strokovnih revijah.

c) Sodelovanje z drugimi organizacijami

Agencija dobro sodeluje s strokovnim društvom slovenskih energetikov CIGRE, zaposleni so se udeležili šestih sestankov predsedstva društva, na 9. konferenci slovenskih elektroenergetikov pa so predstavili štiri strokovne referate. Agencija sodeluje tudi s Slovenskim inštitutom za standardizacijo (SIST), in sicer so se zaposleni udeležili šestih strokovnih sestankov.

2.3.4.4 Razlage lastnih aktov, mnenja, pojasnila in predlogi v zvezi s predpisi s področja dela in pristojnosti agencije

Posledica delovanja in čedalje boljše preglednosti energetskega trga je tudi vsako leto več vprašanj zainteresirane javnosti. Leta 2009 je agencija pripravila kar 708 mnenj in pojasnil, povezanih z zakonskimi pristojnostmi in delom agencije, od tega 130 razlag lastnih aktov in mnenj ter 608 pojasnil in predlogov v zvezi s predpisi s področja dela in pristojnosti agencije ter obveščanja

javnosti. V primerjavi z letom prej se je povečalo predvsem število strokovnih vprašanj s področja izdajanja proizvodnih deklaracij in odločb o podporah za objekte OVE in SPTE.

2.3.5 Obveznosti članstva v mednarodnih organizacijah in organih

Agencija je v letu 2009 izpolnjevala obveznosti, ki izhajajo iz članstva v mednarodnih organizacijah in organih EU, ter sodelovala z regulatorji v državah EU in Energetske skupnosti, kot je opisano v nadaljevanju tega poglavja. Pregled udeležbe na mednarodnih dogodkih, v katerih je sodelovala agencija, vsebuje naslednja tabela.

Tabela 1: Pregled udeležbe na mednarodnih dogodkih, na katerih je sodelovala agencija

Vrsta mednarodnega sodelovanja	2009
Sodelovanje v Svetu evropskih energetske regulatorjev (CEER):	
- zasedanja generalne skupščine	10
- Firenški forum regulatorjev električne energije v EU	2
- Madridski forum regulatorjev zemeljskega plina v EU	1
- sestanki delovnih skupin (WG) ali podskupin (TF) CEER	5
Sodelovanje z Evropsko komisijo na ravni EU in s Svetom EU:	
- zasedanje ERGEG	3
- sestanki ciljnih skupin (EFG, GFG, CFG) in podskupin (FIERN, ISG, URB) ERGEG	1
- odbor za čezmejne zadeve za električno energijo (Electricity Cross Border Committee)	2
- skupina za koordiniranje oskrbe z zemeljskim plinom (Gas Coordination Group)	1
- tematski sestanki na zahtevo Evropske komisije ter delavnice Evropske komisije in ERGEG	2
Sodelovanje v okviru regionalnih pobud ERGEG in Evropske komisije:	
- sestanki skupin za električno energijo (RCC, IG, SG) za regijo Osrednja in vzhodna Evropa	7
- sestanki skupin za električno energijo (RCC, IG, SG) za regijo Osrednja in južna Evropa	8
- sestanki skupin za zemeljski plin (RCC, IG, SG) za regijo Južna in jugovzhodna Evropa	7
Sodelovanje z Evropsko komisijo in regulatorji v okviru Energetske skupnosti:	
- udeležba na zasedanju regulatorskega odbora energetske skupnosti ECRB	2
- udeležba na sestankih delovnih skupin ECRB (električna energija, zemeljski plin, pravice odjemalcev)	4
- sestanki delovne skupine za implementacijo skupnih dražb v regiji Južna in jugovzhodna Evropa (IG CAD)	3
- udeležba na zasedanju Foruma Energetske skupnosti za električno energijo	2
- zasedanje Foruma Energetske skupnosti za zemeljski plin	1
Sodelovanje na področju OVE in SPTE:	
- generalna skupščina mednarodnega združenja izdajateljev certifikatov (AIB)	4
- udeležba na sestanku delovne skupine za OVE	4
- udeležba na sestanku za projekt E-track	6
Neposredno dvostransko sodelovanje z regulativnimi organi v EU in Energetski skupnosti:	
- udeležba na sestankih	3

2.3.5.1 Sodelovanje v Svetu evropskih energetske regulatorjev in sodelovanje z Evropsko komisijo

Agencija se je vse leto udeleževala zasedanj skupščine Sveta evropskih energetske regulatorjev (CEER) in plenarnih zasedanj Skupine evropskih regulatorjev za električno energijo in plin (ERGEG).

Pregled opravljenega dela so regulatorji in Evropska komisija predstavili tudi na forumih za električno energijo (Firence) in zemeljski plin (Madrid). Na Firenškem forumu za električno energijo je bil konec leta predstavljen in podprt osnutek skupne zasnove trga z električno energijo v delu, ki se nanaša na čezmejne izmenjave, ki jo je pripravila projektna strokovna skupina pod vodstvom ERGEG.

Najpomembnejše so bile razprave in dogovori o pripravah na implementacijo tretjega energetskega svežnja direktiv in uredb EU in posledično na delovanje trga z energijo po novih pravilih. Potekale so tudi priprave na delovanje nove Agencije za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER) in priprava osnutkov prvih aktov, ki jih bo sprejemala ta agencija.

CEER je pripravil dokument, ki vsebuje sistematičen pregled dejavnosti na področju pametnih elektroenergetskih omrežij, ki potekajo na različnih ravneh in institucijah v EU, nekatere projekte vodi tudi Evropska komisija.

Evropska komisija je pripravila osnutek nove uredbe EU s področja zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom. Predvideva ostre ukrepe, uvedbo merila n-1 po vzoru elektroenergetskih omrežij in zahteve po uvedbi povratnega pretoka v plinovodih, kjer je to za zagotavljanje zanesljive oskrbe potrebno. CEER je oblikoval stališče do predloga, v katerem previdno opozarja tudi na finančne posledice takih zahtev.

Agencija se je udeležila drugega zasedanja Državlanskega foruma za energijo v Londonu. Med najpomembnejšimi obravnavanimi temami so bile vloga regulatorjev po uveljavitvi tretjega svežnja direktiv in uredb EU z vidika potrošnikov (in tudi širše odjemalcev), razumevanje varstva njihovih pravic in varstva ranljivih odjemalcev ter razumevanje drugih posebnih oblik dobave (npr. zasilna dobava). Tretji sveženj zahteva od regulatorjev pomembnejšo vlogo na teh področjih. Na forumu so bila prvič jasneje izražena pričakovanja, da se bodo v prihodnje regulatorji morali ukvarjati z nadzorom nad ravnanjem s pritožbami odjemalcev (angl. customer complaint handling), z vsebino, primerljivostjo in razumljivostjo računov za energijo (angl. billing) in z uvedbo pametnih merilnikov (angl. smart meters).

V okviru priprav na uveljavitev tretjega energetskega svežnja direktiv in uredb EU je CEER v posebnem dokumentu določil strateško usmeritev za delo v prihodnje. Nanaša se zlasti na sodelovanje med regulatorji in nastajajočo agencijo ACER. Podrobneje tudi opisuje obliko sodelovanja med regulatorji na ravni EU, kar splošno določa uredba EU o agenciji ACER.

CEER je predstavil Poročilo o preglednosti po posameznih regionalnih trgih, ki kaže precejšnje razlike med posameznimi regijami. Ugotavlja, da je za izpolnitev veljavnih zavezujočih pravil o preglednosti potreben tudi boljši nadzor.

Med najpomembnejšimi obravnavanimi temami so bili tudi osnutki pravil in okvirnih smernic. To so akti, ki jih bo sprejemala agencija ACER, in so jih regulatorji začeli pripravljati vnaprej. Pri tem so vključevali strokovno znanje vseh udeležencev, delo pa so začeli na dveh pilotnih projektih. Na področju električne energije sta v pilotnem projektu pripravljena osnutek okvirne smernice (angl. framework guideline) za priključevanje na omrežje in dostop do omrežij, na področju zemeljskega plina pa dodeljevanje zmogljivosti.

CEER je v letu 2009 pripravil tudi vrsto drugih dokumentov, priporočil in stališč. Med drugim je agencija sodelovala na pomembni delavnici o dodeljevanju in zaračunavanju zmogljivosti zemeljskega plina, katere cilj je bil najti način spodbujanja boljše izkoriščenosti omrežij predvsem v delih, kjer prihaja do pogodbene prezasedenosti.

2.3.5.2 Sodelovanje v okviru regionalnih pobud ERGEG in Evropske komisije

Regionalne pobude delujejo z namenom, da se pospeši delovanje trgov na regionalni ravni, ki naj bi se postopoma zraščali v enoten trg z energijo. Slovenija je na področju električne energije del

dveh regij, Osrednje in vzhodne Evrope ter Osrednje in južne Evrope, na področju zemeljskega plina pa del regije Južna in jugovzhodna Evropa. Predstavniki agencije so se udeležili 15 sestankov na različnih ravneh v dveh regijah za področje električne energije in sedmih sestankov za področje zemeljskega plina.

V regiji Osrednja in vzhodna Evropa so bile glavne dejavnosti namenjene skupnemu dodeljevanju ČPZ po novi metodi na podlagi pretokov moči. Skupna dražbena hiša (angl. Common Auction Office, CAO) v Brižinju v Nemčiji je že ustanovljena, potekalo je preizkusno dodeljevanje ČPZ. Konec leta je bilo dogovorjeno, da se poskusni pogon za skupno dodeljevanje ČPZ podaljša in da se dodeljevanje ČPZ začne v letu 2010 po novi metodi na podlagi pretokov moči (angl. flow-based allocation), in sicer za mesečne in dnevne zmogljivosti.

Za regijo Osrednja in južna Evropa je bil pomemben predvsem dogovor, da bo v prihodnje vse ČPZ za to regijo in regijo Osrednja in zahodna Evropa dodeljevala skupna dražbena hiša, in sicer skupna Družba za dodeljevanje zmogljivosti s sedežem v Luksemburgu (angl. Capacity Allocation Service Company, CASC), ki sicer dodeljuje ČPZ v regiji Osrednja in zahodna Evropa, kar je korak k postopnemu združevanju regij. S posredovanjem Evropske komisije je bil dosežen dogovor, da bo ta skupna dražbena hiša dodeljevala ČPZ na vseh švicarskih mejah, vendar v prvem koraku še po različnih pravilih za regiji Osrednja in zahodna Evropa ter Osrednja in južna Evropa.

V regiji Južna in jugovzhodna Evropa za zemeljski plin se je agencija udeležila sestanka regulatorjev in sestanka vseh deležnikov. Glavna in najpomembnejša tema je bila zanesljivost oskrbe, predstavljen je bil pregled po državah. Članice regije še nimajo pripravljenih načrtov, kako ravnati v kriznih razmerah, kakršne so zaradi pomanjkanja dobave zemeljskega plina iz Rusije nastale v začetku leta 2009. Na sestanku je bilo predlagano, da se z novo uredbo EU o zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom pristojnosti oskrbe prenesejo na regulatorje. Predstavljen je bil tudi portal preglednosti na spletni strani združenja sistemskih operaterjev prenosnih omrežij zemeljskega plina GTE (Gas Transmission Europe). Regulatorji so bili pozvani, da vplivajo na sistemske operaterje prenosnih omrežij in da se pridružijo portalu, ki bo za trgovce zanimiv le, če bodo na njem prisotni vsi operaterji.

2.3.5.3 Sodelovanje z Evropsko komisijo in regulatorji na območju Energetske skupnosti

Delovanje institucij na trgu Jugovzhodne Evrope ureja Sporazum o Energetski skupnosti, ki širi pravni red EU za področje trgov z električno energijo in zemeljskim plinom tudi na države Jugovzhodne Evrope. Za delo regulatorjev je najpomembnejši odbor regulatorjev (Energy Community Regulatory Board – ECRB), v katerem vse regulatorje EU zastopa Evropska komisija v sodelovanju z ERGEG.

Agencija se je udeležila sestankov odbora regulatorjev, delovne skupine odbora za električno energijo, delovne skupine odbora za zemeljski plin in drugih sestankov strokovnih teles Energetske skupnosti.

Predstavniki agencije so sodelovali v forumih regulatorjev za področje električne energije (Atenski forum) in na forumu za področje zemeljskega plina, ki je potekal septembra 2009 na Brdu pri Kranju.

Na Atenskem forumu so bile predstavljene nekatere ovire za delovanje čezmejnega trgovanja in ugotovljen zelo počasen napredek delovanja trga z električno energijo v regiji.

Na zasedanjih odbora regulatorjev so se dogovorili o nekaterih strateških odločitvah, predvsem o načinu poročanja, ki bo po vsebini in strukturi povsem združljiv in primerljiv z načinom, ki ga uporablja EU. Regulatorji iz regije bodo izvajali tudi nadzor nad dodeljevanjem ČPZ v regiji. Odbor regulatorjev je sprejel poročilo o kakovosti oskrbe z električno energijo, ki vsebuje pregled standardov kakovosti in spodbud za reguliranje s kakovostjo.

Na območju držav podpisnic Sporazuma o Energetski skupnosti sta na področju električne energije potekali predvsem dve dejavnosti, in sicer priprave na skupno dodeljevanje ČPZ za elektroenergetska omrežja, ki jih bo dodeljevala skupna dražbena hiša (predvidoma v Podgorici v Črni gori), ter pospeševanje delovanja veleprodajnega trga.

2.3.5.4 Druge mednarodne dejavnosti

Agencija se je udeležila sestanka Odbora za čezmejna vprašanja na področju električne energije (Electricity cross border committee) pri Evropski komisiji. Obravnavana je bila predlagana priloga k uredbi (ES) 1228/2003, ki na novo ureja poravnalni mehanizem med sistemskimi operaterji prenosnih omrežij (ITC mehanizem). Na sestanku je agencija skupaj s pristojnim ministrstvom predlagala spremembo in dopolnitev osnutka. Poleg tega je odbor obravnaval napoved pokritosti potreb po električni energiji in ugotovil, da je v zimskih mesecih pričakovati nemoteno oskrbo z električno energijo v normalnih in tudi v zaostrenih razmerah.

Agencija se je udeležila tudi sestanka odbora za koordinacijo oskrbe z zemeljskim plinom, na katerem je bila predstavljena ocena tveganj in zadostnosti oskrbe z zemeljskim plinom v EU v zimskih mesecih. Poleg tega je bil obravnavan osnutek uredbe o zanesljivi oskrbi z zemeljskim plinom, ki jo načrtuje Evropska komisija.

Predstavniki agencije so sodelovali tudi v Skupini za koordiniranje oskrbe z zemeljskim plinom med krizo, ki jo je povzročila prekinitev dobave zemeljskega plina iz Rusije zaradi sporov z Ukrajino. Analiza stanja in ravnanja posameznih držav članic EU in podpisnic Sporazuma o energetski skupnosti, ki so bile različno prizadete, je pokazala, da je oskrba ranljiva. Predlagali so ukrepe, s katerimi bi zanesljivost oskrbe v podobnih kriznih razmerah bistveno izboljšali.

Agencija se je udeležila 4. zasedanja Svetovnega foruma regulatorjev v Atenah, ki zaseda vsako tretje leto. Na njem se izmenjujejo regulatorске izkušnje v svetovnem merilu in oblikuje razvojna smer za delovanje regulatorjev v prihodnosti.

Na področju certificiranja energije iz obnovljivih virov se je agencija udeležila skupščin združenja izdajateljev certifikatov AIB in sestankov delovnih skupin, kjer je bil leta 2009 poudarek predvsem na strateških usmeritvah te organizacije in potrebnih aktivnostih za izvajanje strategije. Agencija je pripravila območni protokol (pravila) za vstop Slovenije v mednarodni certifikatni sistem (EECS) za shemo trgovanja s potrdili o izvoru, ki jo je skupščina AIB potrdila na septembrskem zasedanju.

Agencija sodeluje v mešani slovensko-italijanski delovni skupini za povezovanje trgov (angl. market coupling) z električno energijo Slovenije in Italije, ki je bila ustanovljena na pobudo ministrstev obeh držav. Dogovorili so se, kako bo potekalo delo, kakšna bo zasnova trga za dan naprej (angl. day-ahead market) in da bosta vlogo posrednika (angl. shipping agent) med italijanskim in slovenskim trgom opravljala sistemska operaterja prenosnih omrežij Eles in Terna.

Poleg navedenega so se predstavniki agencije udeleževali številnih konferenc, delavnic in strokovnih srečanj, sodelovali so na Svetovnem forumu regulatorjev, udeleževali pa so se tudi tečajev Firenške šole regulatorjev (FSR) in združenja regulatorjev Osrednje in vzhodne Evrope (ERRA).

2.3.5.5 Vprašalniki ustanov EU

Vprašalniki ustanov EU so postali ustaljen in pogost način zbiranja podatkov za analize stanja posameznih segmentov energetskega trga v državah EU, po obsegu in zahtevnosti pa so različni. Ponavadi zahtevajo veliko podatkov, za pripravo odgovorov pa je potrebno sodelovanje strokovnjakov z različnih področij. Pridobivanje podatkov s pomočjo vprašalnikov je nujno tudi za delovanje organizacij v EU. Podobno velja tudi za območje držav Energetske skupnosti. Skupaj je agencija izpolnila 21 vprašalnikov.

Agencija je za potrebe delovnih skupin ERGEG izpolnila dva vprašalnika, ki sta se nanašala na regionalno sodelovanje med sistemskimi operaterji prenosnih omrežij in solidarnost v regiji ter na klasifikacijo in poročanje o pritožbah odjemalcev.

Za potrebe sodelovanja med regulatorji in z Evropsko komisijo je agencija v okviru CEER izpolnila osem vprašalnikov za različne delovne skupine. Zajemali so vsebine delovanja energetskih trgov, med drugim vprašanja o zasilni oskrbi z energijo, poravnalnem mehanizmu plačil med sistemskimi operaterji prenosnih omrežij, zanesljivosti dobave električne energije, statusu ločitve dejavnosti na ravni operaterjev distribucijskih omrežij in podatke o OVE, učinkoviti rabi energije in uporabi vetrne energije v Sloveniji.

Za potrebe Energetske skupnosti je agencija izpolnila dva vprašalnika, ki sta zajemala licenciranje in pogoje za trgovanje z električno energijo. Tri vprašalnike, ki so zajemali oskrbo in trg z električno energijo in zemeljskim plinom ter rabo OVE, pa je izpolnila za Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD).

Za potrebe drugih ustanov je agencija izpolnila šest vprašalnikov, ki so se nanašali na vprašanja regulative, delovanja energetskega trga, naložb v infrastrukturo, rabo energije in na vprašanja okoljskih vplivov.

2.4 Doseganje zastavljenih ciljev

2.4.1 Opisni in fizični kazalci

Kazalci uspešnosti delovanja agencije so predvsem:

- pravočasno izpeljani postopki, ki jih določa zakon,
- izdelki iz programa dela in njihova vsebinska ustreznost,
- opravljene storitve iz programa dela.

Po teh kazalcih je agencija izpolnila svoje naloge. Postopki, ki jih je agencija izvajala skladno z Zakonom o upravnem postopku, so bili končani v zakonsko predpisanih rokih. Manjši zaostanki so med letom nastali samo pri izdaji proizvodnih deklaracij in odločb o podporah, kjer je bilo veliko hkratnih vlog, od teh so bile številne tudi nepopolne. Narejeni so bili vsi izdelki iz programa dela (opisani v poglavjih od 2.3.1 do 2.3.3). Opravljene so bile vse načrtovane storitve (poglavje 2.3.4). Obseg storitev se je povečal predvsem pri izdajanju pojasnil in predlogov v zvezi s predpisi s področja dela in pristojnosti agencije.

2.4.2 Finančni kazalci

K programu dela in finančnemu načrtu za leto 2009 je vlada dala soglasje 7. januarja 2009. Ker je iz mesečnih analiz nedvoumno izhajalo, da načrtovane količine porabe električne energije in zemeljskega plina v letu 2009 ne bodo realizirane in pridobljena finančna sredstva ne bodo dosegla višine, predvidene v veljavnem finančnem načrtu za leto 2009, je agencija junija 2009 pripravila rebalans programa dela in finančnega načrta za leto 2009, v katerem je upoštevala:

- prilagoditev prihodkov ob upoštevanju predpostavke, da se bo nižji trend porabe energije, ki izhaja iz obdobja januar–maj 2009, nadaljeval tudi v preostanku leta,
- pokrivanje dela odhodkov iz ustvarjenega presežka prihodkov preteklih let na podlagi višje realiziranega presežka iz leta 2008,
- prilagoditev dodatka k omrežnini za električno energijo in dodatka k omrežnini za zemeljski plin od 1. avgusta 2009 naprej.

Agencija je v rebalansu finančnega načrta za leto 2009 na odhodkovni strani upoštevala zmanjšanje odhodkov posameznih postavk na podlagi varčevalnih ukrepov, hkrati pa zaradi nujno potrebnih dodatnih nalog tudi nekatere nenačrtovane odhodke. Vladi je agencija predlagala, naj sprejme Rebalans programa dela in finančnega načrta agencije za leto 2009 in skladno s tem sklene, da se s 1. avgustom 2009 zvišata dodatka k omrežnini, in sicer:

- dodatek k omrežnini za električno energijo na 0,00017 EUR/kWh,
- dodatek k omrežnini za zemeljski plin na 0,00079 EUR/Sm³.

Vlada je k Rebalansu programa dela in finančnega načrta agencije za leto 2009 podala soglasje 30. julija 2009.

V tabeli 2 (stran 28) so po načelu denarnega toka prikazani realizacija finančnega načrta agencije za leto 2009 po posameznih vrstah prihodkov in odhodkov, indeksi rasti glede na načrtovane vrednosti za leto 2009 in indeksi rasti glede na realizirane vrednosti v letu 2008.

Tabela 2: Realizacija finančnega načrta (FN) za leto 2009

V evrih

Konto	Naziv konta	Realizacija FN 2008	FN 2009 (rebalans)	Realizacija FN 2009	Indeks real. 09/FN 09	Indeks real. 09/real. 08
	I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74+78)	2.356.940	2.232.961	2.255.306	101,0	95,7
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	2.353.640	2.232.961	2.249.574	100,7	95,6
70	DAVČNI PRIHODKI					
71	NEDAVČNI PRIHODKI	2.353.640	2.232.961	2.249.574	100,7	95,6
710	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	28.590		4.353		15,2
7102	Prihodki od obresti	28.590		4.353		15,2
713	Prihodki od prodaje blaga in storitev	9.116		19.252		211,2
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	9.116		19.252		211,2
714	Drugi nedavčni prihodki	2.315.934	2.232.961	2.225.969	99,7	96,1
7141	Drugi nedavčni prihodki	2.315.934	2.232.961	2.225.969	99,7	96,1
72	KAPITALSKI PRIHODKI	900		2.897		321,9
720	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	900		2.897		321,9
7201	Prihodki od prodaje prevoznih sredstev			2.772		
7202	Prihodki od prodaje opreme	900		125		13,9
73	PREJETE DONACIJE					
74	TRANSFERNI PRIHODKI					
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE	2.400		2.835		118,1
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	2.400		2.835		118,1
7870	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	2.400		2.835		118,1
	II. SKUPAJ ODHODKI (40+42)	2.244.889	2.899.673	2.596.908	89,6	115,7
40	TEKOČI ODHODKI	2.056.476	2.669.261	2.355.056	88,2	114,5
400	Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.128.310	1.523.800	1.343.070	88,1	119,0
4000	Plače in dodatki	1.006.791	1.374.363	1.222.054	88,9	121,4
4001	Regres za letni dopust	24.864	30.712	29.332	95,5	118,0
4002	Povračila in nadomestila	50.309	80.961	60.791	75,1	120,8
4003	Sredstva za delovno uspešnost	39.302	27.487	13.072	47,6	33,3
4004	Sredstva za nadurno delo	4.636		5.194		112,0
4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi					
4009	Drugi izdatki zaposlenim	2.408	10.277	12.627	122,9	524,4
401	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	183.534	241.555	216.820	89,8	118,1
4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	93.783	124.064	110.851	89,3	118,2
4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	75.132	99.391	88.807	89,4	118,2
4012	Prispevek za zaposlovanje	636	841	752	89,4	118,2
4013	Prispevek za starševsko varstvo	1.060	1.402	1.252	89,3	118,1
4015	Premije kolekt. dod. pok. zavarov. na podlagi ZKDPZJU	12.923	15.857	15.158	95,6	117,3
402	Izdatki za blago in storitve	744.632	903.906	795.166	88,0	106,8
4020	Pisarniški in splošni material in storitve	377.631	485.375	442.371	91,1	117,1
4021	Posebni material in storitve	930		638		68,6

Konto	Naziv konta	Realizacija FN 2008	FN 2009 (rebalans)	Realizacija FN 2009	Indeks real. 09/FN 09	Indeks real. 09/real. 08
4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	50.551	79.560	63.261	79,5	125,1
4023	Prevozni stroški in storitve	23.507	37.230	28.377	76,2	120,7
4024	Izdatki za službena potovanja	75.147	98.199	90.970	92,6	121,1
4025	Tekoče vzdrževanje	41.440	28.277	35.606	125,9	85,9
4026	Poslovne najemnine in zakupnine	7.259	4.546	9.098	200,1	125,3
4027	Kazni in odškodnine					
4028	Davek na izplačane plače	31.248				
4029	Drugi operativni odhodki	136.919	170.719	124.845	73,1	91,2
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	188.413	230.412	241.852	105,0	128,4
420	Nakup in gradnja osnovnih sredstev	188.413	230.412	241.852	105,0	128,4
4200	Nakup zgradb in prostorov					
4201	Nakup prevoznih sredstev	2.293		15.034		655,6
4202	Nakup opreme	44.777	73.707	60.811	82,5	135,8
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	14.345	10.840	14.487	133,6	101,0
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije					
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove					
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev					
4207	Nakup nematerialnega premoženja	126.998	145.865	151.520	103,9	119,3
4208	Študije o izv. projektov, proj. dokum., nadzor in inv. inž.					
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog					
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (I. - II.)	112.051	-666.712	-341.602		

Leta 2009 je agencija po načelu denarnega toka realizirala 101 odstotek vseh načrtovanih prihodkov in 89,6 odstotka vseh načrtovanih odhodkov ter izkazala negativni denarni tok oziroma presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 341.602 evra.

Celotni prihodki v letu 2009 izvirajo iz dejavnosti opravljanja javne službe. Najpomembnejši med njimi so prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij v skupni vrednosti 2.225.969 evrov. Prihodki iz deleža cene za uporabo elektroenergetskih omrežij so bili realizirani v vrednosti 1.617.792 evrov (73-odstotni delež), prihodki iz deleža cene za uporabo omrežij zemeljskega plina pa v vrednosti 608.177 evrov (27-odstotni delež). Razen tega je agencija v letu 2009 dosegla prihodke v vrednosti 9157 evrov od izdaje certifikatov RECS in 10.095 evrov od izvedbe projekta E-track II. Preostali prihodki se nanašajo na prihodke od obresti za vpogledna in kratkoročno naložena prosta denarna sredstva, na kapitalske prihodke od prodaje osnovnih sredstev, izločenih iz uporabe, ter na sredstva, prejeta od Evropske komisije iz naslova povračil potnih stroškov zaposlenih.

Med tekočimi odhodki, ki so za načrtovano vrednostjo skupaj zaostali za dobrih 10 odstotkov, je bilo v letu 2009 realiziranih 1.343.070 evrov za plače in druge izdatke zaposlenim, 216.820 evrov za prispevke delodajalcev za socialno varnost in 795.166 evrov za izdatke za blago in storitve. Investicijski odhodki za nakup in gradnjo osnovnih sredstev v vrednosti 241.852 evrov so za 5 odstotkov presegli načrtovano vrednost. Med temi so odhodki, ki se nanašajo na prvotno nenačrtovano zamenjavo službenega osebnega avtomobila po izteku amortizacijske dobe, in odhodki za nakup nematerialnega premoženja – nujno potrebne programske opreme za opravljanje dejavnosti, povezane z OVE in SPTE, medtem ko je pri odhodkih za nakup drugih osnovnih sredstev presežek načrtovane vrednosti zgolj posledica razmejitev opreme z dobo koristnosti, daljšo od enega leta, in vrednostjo, manjšo od 500 evrov, med drobni inventar, ki je izkazan v tej postavki.

2.4.3 Rezultati izvajanja programa dela

Agencija je nadzirala izvajanje regulativnega okvira za elektroenergetska omrežja, kar zagotavlja stabilne razmere poslovanja reguliranih podjetij. Izdelala je nov regulativni okvir za obdobje 2010–2012, ki je bil v času priprave poročila v postopku sprejemanja. Določila je omrežnine za elektroenergetska omrežja v letu 2010 in izdajala soglasja za omrežnine za omrežja zemeljskega plina.

Agencija je leta 2009 izdajala licence za opravljanje energetske dejavnosti, proizvodne deklaracije in odločbe o podporah za OVE in SPTE, izdajala pa je tudi tržne zelene certifikate (RECS) in potrdila o izvoru električne energije iz obnovljivih virov.

Med rezultate svojega dela agencija prišteva strokovne podlage, predloge in mnenja glede sprememb in dopolnitev pravil in tudi glede izvajanja pravil (EZ in podzakonskih aktov) za delovanje trgov z električno energijo in zemeljskim plinom.

Agencija je zastopala interese Slovenije v organih EU, pri sprejemanju aktov EU in pri razvoju energetske trgov v okviru posameznih regij.

Agencija je s poročilom o stanju v energetiki v letu 2008 pripomogla k izboljševanju preglednosti trgov z električno energijo in zemeljskim plinom ter obveščenosti strokovne in splošne javnosti.

2.4.4 Ocena uspeha v primerjavi z letom prej

Agencija je leta 2009 svoje naloge uspešno opravila in dosegla zadane cilje. Poleg tega je s pripombami sodelovala pri pripravi sprememb in dopolnitev EZ, novele EZ-D. Izvajanje novih nalog s področja OVE in SPTE in sodelovanje s pripombami v postopkih sprejemanja podzakonskih aktov s tega področja sta zahtevala obseg dela, ki je bil veliko večji od prvotno ocenjenega. Kljub povečanju obsega nalog in njihove zahtevnosti so bile naloge uspešno opravljene.

2.4.5 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti

Agencija si je v letu 2009 prizadevala poslovati čim gospodarnejše in učinkoviteje skladno z zastavljenim programom dela in finančnim načrtom za to obdobje.

Za leto 2009 je bilo načrtovano pokrivanje dela odhodkov tudi iz ustvarjenega presežka prihodkov preteklih let. Kljub dodatnim zaposlitvam v tem letu je ostal delež cene za uporabo elektroenergetskih omrežij in omrežij zemeljskega plina za potrebe financiranja delovanja agencije v obdobju januar–julij 2009 nespremenjen. Povečal se je šele s 1. avgustom 2009 na podlagi sprejetega rebalansa finančnega načrta, ko je bilo ugotovljeno, da načrtovane količine porabe električne energije in zemeljskega plina zaradi kriznih razmer v slovenskem gospodarstvu ne bodo realizirane in s tem pridobljena finančna sredstva agencije ne bodo dosegla načrtovane vrednosti.

Hkrati so bili uvedeni dodatni varčevalni ukrepi, katerih cilj je bilo maksimalno zmanjševanje načrtovanih odhodkov, in opredeljene nekatere nujne na novo nastale naloge. Večina jih je bila v letu 2009 v celoti izvedenih, agencija pa je za isto obdobje izkazala ugodnejši poslovni rezultat, kot je bilo načrtovano.

2.4.6 Notranji finančni nadzor

Agencija mora pri svojem poslovanju zagotavljati notranji finančni nadzor skladno s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ, ki je podzakonski akt Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 72/02). Agencija si prizadeva za nenehno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in delovanja notranjih kontrol za preprečevanje in odkrivanje morebitnih napak, zagotavljanje urejenega in smotrnega poslovanja ter varovanje sredstev pred izgubo zaradi malomarnosti, zlorab ali slabega upravljanja. Kot proračunska uporabnica, katere letni proračun presega 2.086.463,03 evra, je zavezana vsako leto zagotoviti notranjo revizijo svojega poslovanja, katere cilja sta neodvisno in nepristransko preverjanje skladnosti postopkov z veljavnimi predpisi in svetovanje, namenjeno dolgoročnemu izboljšanju poslovanja agencije.

Zunanji izvajalec je za leto 2009 opravil notranjo revizijo internih aktov agencije s področja računovodstva, vključno z oblikovanjem sodil za razporejanje prihodkov in odhodkov na posamezne dejavnosti opravljanja javne službe agencije. Izdelana je bila tudi ocena notranjega nadzora javnih financ.

2.5 Učinki dela agencije na druga področja

Agencija s svojim delom neposredno vpliva na poslovanje sistemskih operaterjev, posredno pa na vse udeležence na trgu z električno energijo in zemeljskim plinom.

Določanje omrežnin za elektroenergetska omrežja in omrežja zemeljskega plina oziroma dajanje soglasij k aktom s tega področja ima številne vplive tako na izvajalce te dejavnosti kot tudi na vse druge udeležence na trgu in na celotno gospodarstvo. Zato agencija to svojo nalogo opravlja strokovno in odgovorno, upoštevajoč zakonske okvire, sprejete akte in dejanske razmere.

Agencija sodeluje s številnimi organizacijami v Sloveniji in v tujini ter z organi EU. Učinki tega sodelovanja se kažejo pri kakovosti in učinkovitosti delovanja same agencije, pri posredovanju znanj drugim udeležencem na slovenskem energetskem trgu in pri oblikovanju rešitev na ravni EU in na regionalnih ravneh, ki upoštevajo tudi slovenske posebnosti in interese.

2.6 Drugo

2.6.1 Kadrovanje

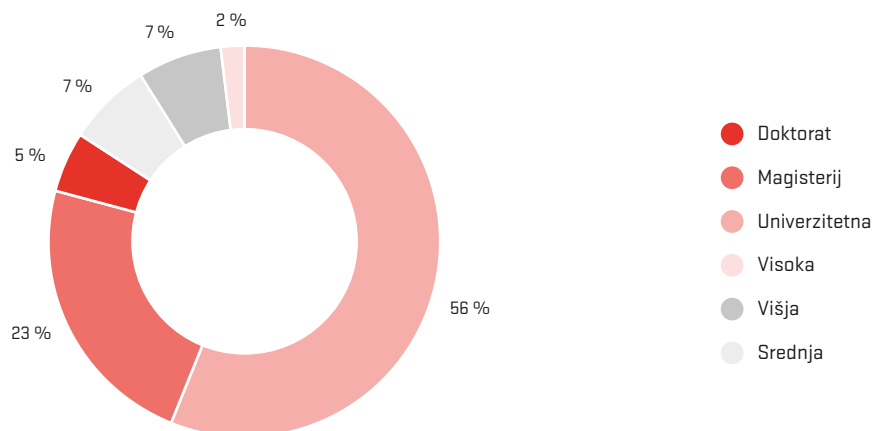
2.6.1.1 Analiza kadrovanja

Agencija je v Programu dela in finančnem načrtu Javne agencije RS za energijo za leto 2009, h kateremu je vlada dala soglasje na svoji 7. seji 7. januarja 2009, predvidela tri dodatne zaposlitve v letu 2009. Zaradi povečanega obsega nalog, predvsem na področju OVE in SPTE, je agencija skladno s potrjenim programom dela zaposlila tri nove delavce. Konec leta 2009 je bilo v agenciji 43 zaposlenih za nedoločen čas. Pri zaposlitvah za nedoločen čas je ena z delovnim časom, krajšim od polnega, skladno z delovnopravno zakonodajo in s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Letna odsotnost zaradi bolniške odsotnosti in porodniškega dopusta je znašala 7240 ur, kar pomeni 3,5 zaposlenega. Na podlagi delovnih ur je bilo leta 2009 v agenciji povprečno 40 zaposlenih.

2.6.1.2 Kadrovska struktura

Izobrazbena struktura zaposlenih v agenciji je visoka, saj ima več kot 90 odstotkov zaposlenih najmanj univerzitetno izobrazbo. Konec leta 2009 je bilo v agenciji zaposlenih 18 delavcev tehnične stroke (42 odstotkov), 15 delavcev ekonomske stroke (35 odstotkov) in šest delavcev pravne stroke (14 odstotkov), štirje pa so drugih strok (9 odstotkov).

Slika 2: Izobrazbena struktura zaposlenih

2.6.1.3 Strokovno izobraževanje zaposlenih

Skladno s potrebami delovnega procesa in z namenom, da bi izpopolnjevali znanje in usposobljenost, so se zaposleni udeleževali različnih mednarodnih konferenc oziroma izobraževanja, predvsem na področju ekonomske regulacije in regulacije trgov z električno energijo in zemeljskim plinom, naložb, kakovosti oskrbe z električno energijo, dostopov do omrežij in čezmejnega trgovanja, delovanja trgov z električno energijo v sosednjih državah, obnovljivih virov energije in potrdil o izvoru. Delavci agencije so se dodatno izobraževali in izpopolnjevali tudi na področju evropske in slovenske zakonodaje, še posebno na področjih, ki so pomembna za delovanje in poslovanje agencije kot pravne osebe javnega prava.

Zaradi potreb delovnega procesa in interesov zaposlenih agencija spodbuja zaposlene k pridobivanju dodatne strokovne izobrazbe za izvajanje nalog na njihovem delovnem področju. Leta 2009 je ena delavka končala magistrski študij, en delavec pa je končal višješolski študij s področja informatike. Dva delavca sta nadaljevala doktorski študij, šest jih je nadaljevalo magistrski študij, ena delavka je nadaljevala univerzitetni in ena visokošolski študij.

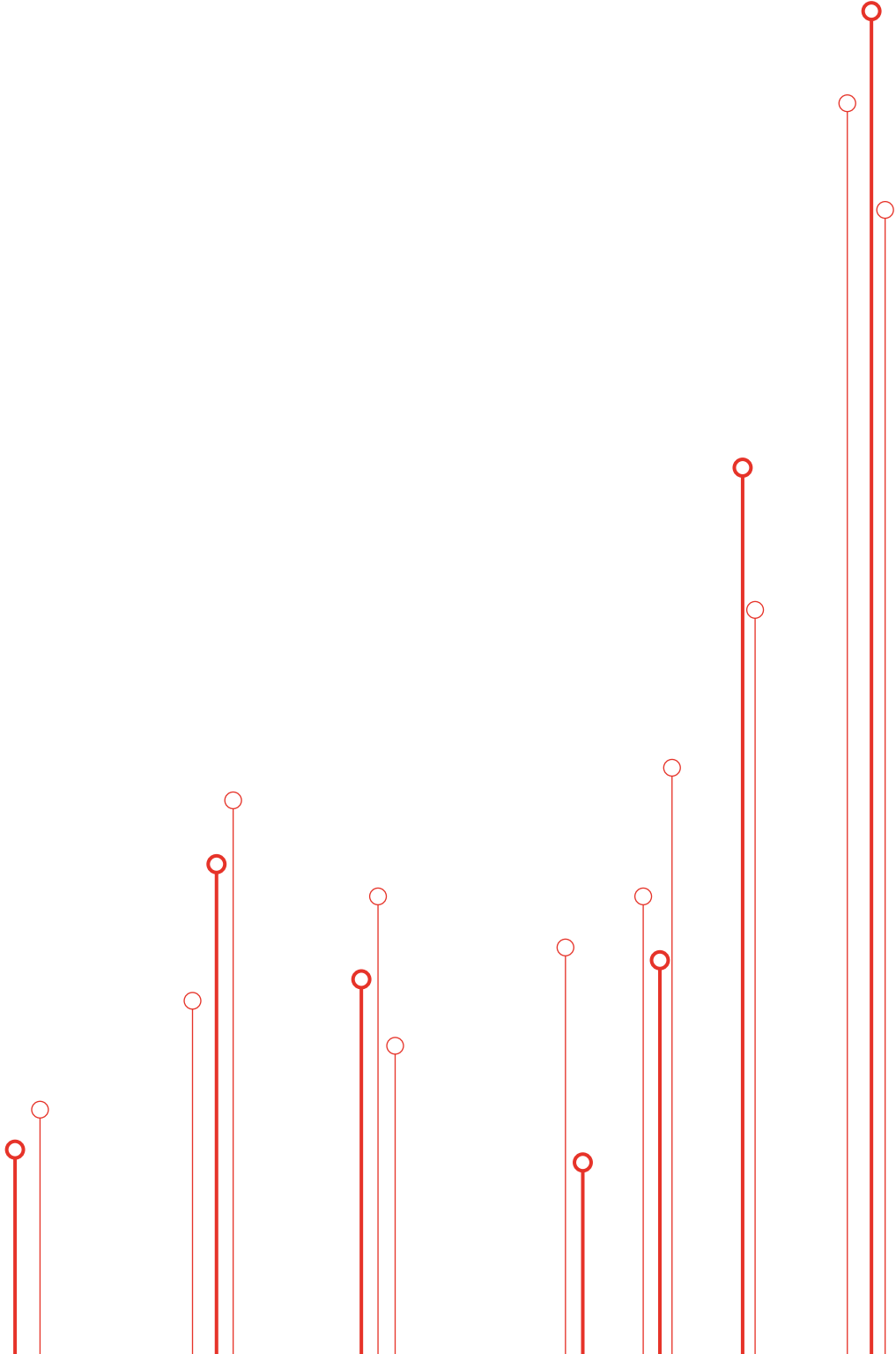
2.6.2 Naložbe

V letu 2009 so znašali investicijski odhodki po načelu denarnega toka skupaj 241.852 evrov in se nanašajo na:

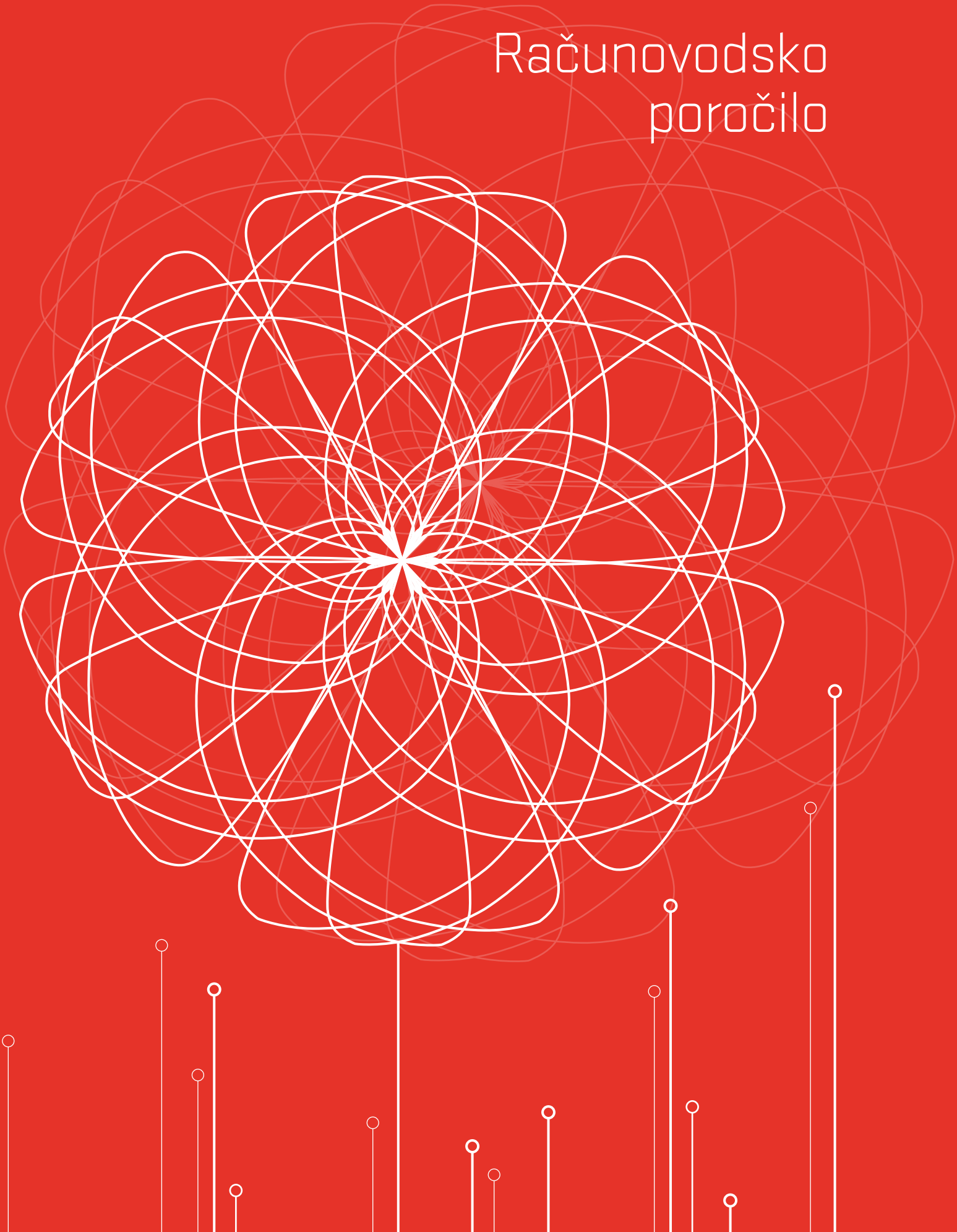
Tabela 3: Investicijski odhodki v letu 2009

V evrih

Nakup motornih koles in motorjev	134
Nakup avtomobilov	14.900
Nakup pisarniškega pohištva	13.215
Nakup pisarniške opreme	1.984
Nakup strojne računalniške opreme	10.313
Nakup opreme za tiskanje in razmnoževanje	10.449
Nakup aktivne mrežne in komunikacijske opreme	17.508
Nakup druge opreme in napeljav	7.342
Nakup drugih osnovnih sredstev (drobnega inventarja)	14.487
Nakup licenčne programske opreme	2.442
Nakup druge (nelicenčne) programske opreme	102.318
Pridobitev drugih neopredmetenih osnovnih sredstev - študij	46.760

Računovodsko poročilo

3 Bilanca stanja

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2009	Stanje v evrih 31. 12. 2009	Stanje v evrih 31. 12. 2008
SREDSTVA	3.478.619	3.805.699
A. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	2.664.033	2.767.606
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1.080.227	1.227.992
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	(468.056)	(565.854)
Nepremičnine	2.012.986	2.012.986
Popravek vrednosti nepremičnin	(229.922)	(169.943)
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	749.659	724.654
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	(480.861)	(462.229)
B. Kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve	814.586	1.038.093
Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	178	197
Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	420.396	53.879
Kratkoročne terjatve do kupcev	352.261	238.014
Dani predujmi in varščine	960	3.307
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	-	700.333
Kratkoročne finančne naložbe	-	-
Kratkoročne terjatve iz financiranja	92	949
Druge kratkoročne terjatve	2.215	6.605
Aktivne časovne razmejitve	38.484	34.809
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	3.478.619	3.805.699
C. Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	225.859	170.263
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	-	-
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	123.461	97.011
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	63.926	53.532
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	27.790	16.846
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	2.883	1.223
Pasivne časovne razmejitve	7.799	1.651
D. Lastni viri in dolgoročne obveznosti	3.252.760	3.635.436
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	2.994.691	2.994.691
Presežek prihodkov nad odhodki	258.069	640.745

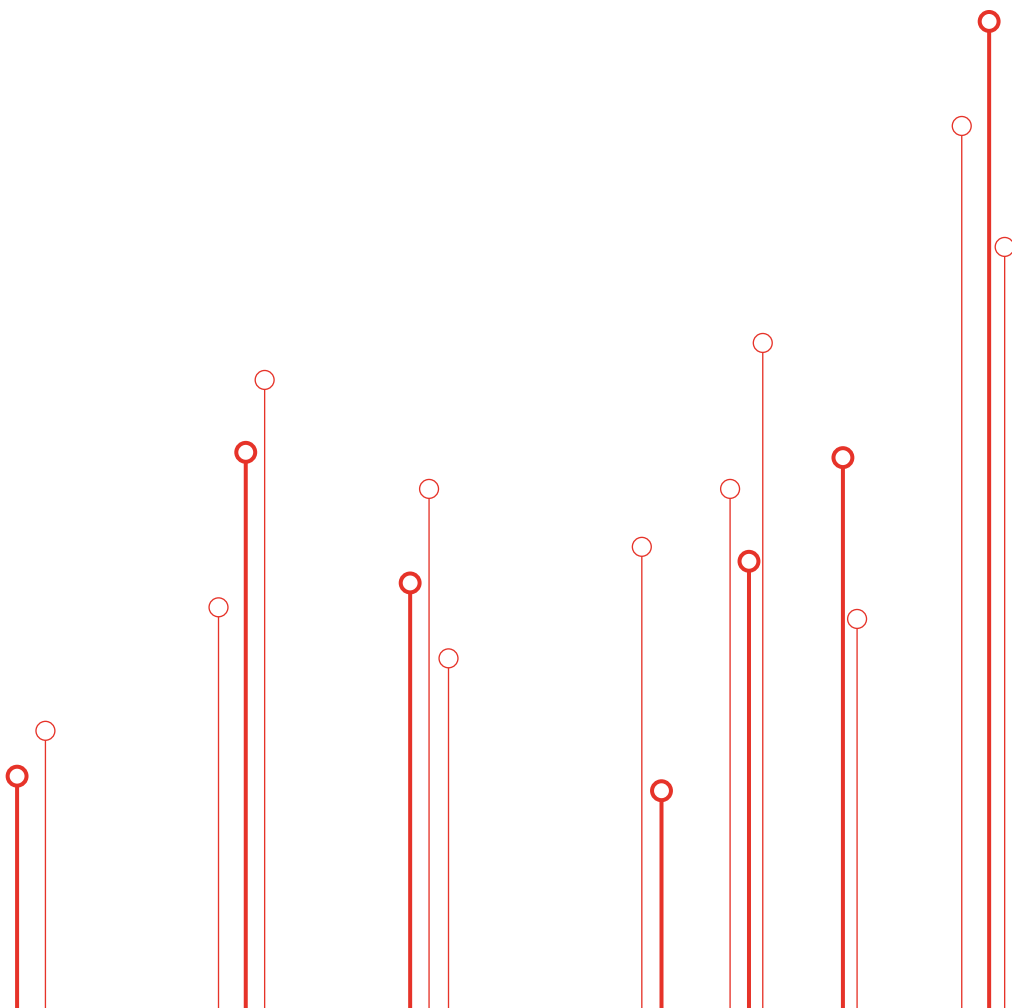
4 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2009	Realizacija 2009 v evrih	Realizacija 2008 v evrih
A. Prihodki od poslovanja	2.367.179	2.284.135
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	2.367.179	2.284.135
B. Finančni prihodki	3.178	28.794
C. Drugi prihodki	-	-
Č. Prevrednotovalni poslovni prihodki	2.897	900
Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	2.897	900
D. CELOTNI PRIHODKI	2.373.254	2.313.829
E. Stroški blaga, materiala in storitev	800.828	703.417
Stroški materiala	82.433	73.339
Stroški storitev	718.395	630.078
F. Stroški dela	1.594.524	1.350.972
Plače in nadomestila plač	1.263.034	1.059.176
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	221.010	184.913
Drugi stroški dela	110.480	106.883
G. Amortizacija	299.695	321.780
H. Rezervacije	-	-
I. Davek od dobička	-	-
J. Ostali drugi stroški	26.001	24.886
K. Finančni odhodki	45	-
L. Drugi odhodki	-	-
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki	34.837	60.684
Odhodki od prodaje osnovnih sredstev	34.837	60.681
N. CELOTNI ODHODKI	2.755.930	2.461.739
O. PRESEŽEK PRIHODKOV	-	-
P. PRESEŽEK ODHODKOV	382.676	147.910

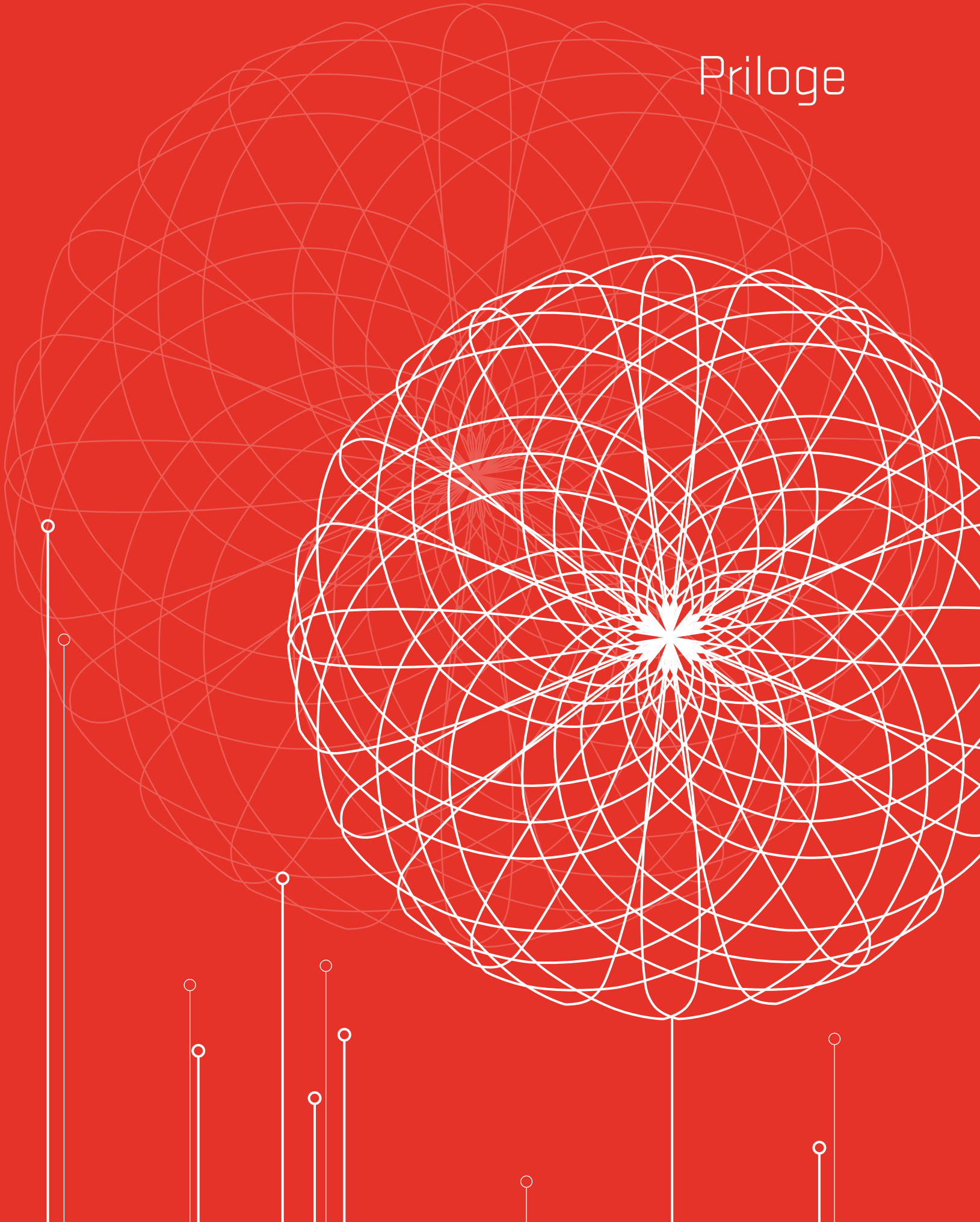
5 Revizorjevo poročilo

Skladno s 30. členom Sklepa o ustanovitvi Javne agencije Republike Slovenije za energijo (Uradni list RS, št. 63/04) mora letno poročilo agencije pregledati pooblaščen revizor; njegovo mnenje agencija priloži letnemu poročilu.

Računovodske izkaze in letno poročilo agencije za leto 2009 je pregledala revizijska družba Revizijski center, d. o. o., in o njih izrazila mnenje, ki je priloženo letnemu poročilu.

Priloge

6 Seznam kratic in okrajšav

Agencija	Javna agencija Republike Slovenije za energijo
AIB	Združenje izdajateljev certifikatov (Association of Issuing Bodies)
ACER	Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev (Agency for Coordination of Energy Regulators)
CEER	Svet evropskih energetske regulatorjev (Council of European Energy Regulators)
ČPZ	Čezmejnne prenosne zmogljivosti
ebIX	Evropski forum za izmenjavo podatkov v energetiki (European forum for energy Business Information eXchange)
ECRB	Odbor regulatorjev Energetske skupnosti
EECS	Sistem evropskih energetske certifikatov (European Energy Certificate System)
Eles	Elektro Slovenija, d. o. o.
EFET	Evropska federacija trgovcev z električno energijo (The European Federation of Energy Traders)
ENTSO-E	Združenje evropskih sistemskih operaterjev elektroenergetskih prenosnih omrežij (European Network of Transmission System Operators for Electricity)
ERGEG	Skupina evropskih regulatorjev za električno energijo in zemeljski plin (European Regulators Group for Electricity and Gas)
ES	Evropski svet
EU	Evropska unija
EZ	Energetski zakon, Uradni list RS, št. 27/07 (EZ-UPB2) in 70/08 (EZ-C)
GJS	Gospodarska javna služba
ITC	Mehanizem za medsebojno poravnavo med sistemskimi operaterji prenosnih omrežij različnih držav (Inter TSO Compensation Mechanism)
OVE	Obnovljivi viri energije
RECS	Sistem certifikatov električne energije iz obnovljivih virov (Renewable Energy Certificate System)
RS	Republika Slovenija
SAIDI	Indeks povprečnega trajanja prekinitev napajanja v sistemu (System Average Interruption Duration Index)
SAIFI	Indeks povprečne frekvence prekinitev napajanja v sistemu (System Average Interruption Frequency Index)
SODD	Sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo, d. o. o.
SPTE	Soproizvodnja toplote in električne energije
Vlada	Vlada Republike Slovenije

7 Seznam tabel

Tabela 1: Pregled udeležbe na mednarodnih dogodkih, na katerih je sodelovala agencija.....	23
Tabela 2: Realizacija finančnega načrta za leto 2009.....	28
Tabela 3: Investicijski odhodki v letu 2009.....	32

8 Seznam slik

Slika 1: Organizacijska struktura agencije.....	7
Slika 2: Izobrazbena struktura zaposlenih.....	31

Javna agencija RS za energijo

JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ENERGIJO	
Strossmayerjeva 30, 2000 Maribor	p. p. 1579
Telefon: [02] 234 03 00	Telefaks: [02] 234 03 20
www.agen-rs.si	info@agen-rs.si

Letno poročilo Javne agencije Republike Slovenije za energijo za leto 2009
Junij 2010
Lektoriranje: Milojka Mansoor
Oblikovanje in priprava za tisk: Studio 8
Tisk: Tiskarna Petrič

Javna agencija RS za energijo

